

UZAKTAN EĞİTİME İLİŞKİN SINIF ÖĞRETMENLERİNİN AİLELERİN VE İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

OPINIONS OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS PARENTS and PRIMARY SCHOOL STUDENTS ABOUT DISTANCE EDUCATION

Harun TÜRK¹,

Kasım KIROĞLU²

Başvuru Tarihi: 12.04.2021 Yayına Kabul Tarihi: 04.06.2022 DOI: 10.21764/maeuefd.914919
(Araştırma Makalesi)

Özet: Bu çalışmanın amacı sınıf öğretmenlerinin, ailelerin ve ilkökul öğrencilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerini incelemektir. Bu amaçla bu araştırma, nitel araştırma desenlerinden olgubilim desenine göre tasarlanmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla ölçüt örnekleme yöntemine başvurulmuştur. Araştırmanın örnekleme farklı ilçelerde görev yapan öğretmen, öğrenim gören öğrenci ve ebeveynler ile oluşturulmuştur. Araştırma yarı yapılandırılmış görüşmeler ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma verilerinin yorumlanmasında içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre; çocukların asosyalleştikleri ve teknolojik cihazlara olan bağımlılıklarının arttığı, uzaktan eğitim aracı olarak kullanılan programların teknik aksaklıklar nedeniyle sürdürülebilir bir görsel sınıf ortamı sağlayamadığı, uzaktan eğitimde katılımcıların iş yükünün arttığı, ilkökul müfredatının uzaktan eğitim sürecinde yaşanan aksaklıklara cevap verebilecek şekilde tasarlanmadığı, öğretmenlerin uzaktan eğitimi nitelikli hale getirmek için çeşitli eğitimler aldıkları ve çeşitli web araçları ile dersi zenginleştirme çalışmaları yaptıkları belirlenmiştir. Buna rağmen, kıdem yılı fazla olan bazı öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde, anlatım ve soru-cevap yöntemini sıklıkla kullandıkları, teknolojik cihazları kullanmakta zorluklar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmanın dikkat çekici bir başka sonucu ise, uzaktan eğitime erişimin kırsal bölgelerde düşük olduğunun tespit edilmesidir.

Anahtar Sözcükler: *Uzaktan eğitim, ilkökul, sınıf öğretmenleri, aileler, öğrenciler.*

Abstract: The aim of this research is to find out opinions of primary school teachers, families and primary school students about distance education. Research was conducted by criterion sampling method from qualitative research methods. Sample of the research was formed with teachers, students and parents who are working/studying in different districts of Samsun. This research was carried out with semi-structured interviews. Content analysis technique used to analyze the research data. Analysis of the data indicated that; children become more asocial and addicted to technological devices, programs which are used as distance education tools cannot provide a visual classroom due to technical problems, increased workload of participants on distance education, curriculum of primary education is not designed to respond to disruptions experienced which caused by distance education process, teachers received various trainings and used web tools in order to make distance education more qualified. However, it was concluded that some teachers with more years of seniority, frequently used method of narration and question-answer in distance education. Another result of the research is that, digital schooling rates are low in rural areas. It was concluded that, parents and students identified concepts of "school" and "teacher" with discipline.

Keywords: *Distance learning, primary school, primary school teacher, parents, students.*

¹ Öğretmen, Milli Eğitim Bakanlığı, harunturk5@gmail.com, ORCID no: <https://orcid.org/0000-0002-8664-3087>

² Prof. Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim, november@omu.edu.tr, ORCID no: <https://orcid.org/0000-0001-5711-9182>

Giriş

Çin'in Wuhan kentinde, 2019 yılında ortaya çıkan Koronavirüsü (Covid-19), Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından "pandemi" olarak tanımlanmıştır. Virüsün yayılmasını engellemek amacıyla sosyal mesafe uygulaması ve maske kullanımına yönelik uyarılar günlük hayatın bir parçası olurken; dünya genelinde, evden çalışma, kültür ve spor faaliyetlerinin durdurulması (Agarwal ve Sunitha, 2020), ülke çapında sokağa çıkma yasağı ve hasta ya da temaslı kişilere yönelik karantina uygulaması gibi radikal önlemler alınmaktadır (Dubey vd., 2020). Bahsedilen önlemler, sosyo-ekonomik ve psikolojik açıdan olumsuz sonuçlar doğurmuştur (Wang vd., 2020). Yapılan araştırmaların bulgularına göre, bireylerin yoğun stres ve endişe yaşadıkları; buna bağlı olarak depresyon, yeme bozuklukları (Touyz, Lacey ve Hay, 2020) gibi davranışlar geliştirdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca pandemi, ekonomik faaliyetleri durma noktasına getirmiş; işsizliğin artmasına, üretim ve tüketim dengesinin bozulmasına neden olmuştur (Agarwal ve Sunitha, 2020).

Eğitim, pandemiden etkilenen alanlar arasındadır. Dünya genelinde izolasyon sağlamak amacıyla, öğrenme ortamlarını çevrimiçi programlara taşıma zorunluluğu doğmuştur (Chen vd., 2020). Bir başka ifadeyle, geleneksel öğretim ortamı olan okullar, yerini uzaktan eğitime bırakmıştır. Uzaktan eğitim; öğretim faaliyetlerinin dijital ortamlarda gerçekleştirilmesidir (Zapalska ve Brozik, 2006). Bazı araştırmacılar uzaktan eğitimi, küreselleşen dünyaya uyum sağlayabilme ve hayat boyu öğrenme için gerekli öğrenme yöntemi olarak tanımlarken (Zhao 2020); Shelton ve Saltsman (2004) ise, geleneksel öğretim yönteminin alternatifi olarak değerlendirmektedir. Genellikle lise (Dixon, 2010), lisans ve lisansüstü programlar (Chen, 2020; Dey ve Banyopdhyo, 2018) için kullanılan uzaktan eğitim birtakım avantajları da beraberinde getirmektedir (Oliveira, Penedo ve Pereira, 2018). Senkronize (eş zamanlı) ya da asenkronize (farklı zamanlı) biçimde tasarlanabilen uzaktan eğitim (Allen vd., 2004) zaman çizelgesinde esneklik sağlaması ve bireylerin istedikleri ortamlarda eğitimlerini sürdürebilmelerine olanak vermesi nedeniyle tercih edilmektedir (Dixon, 2010). Bir başka ifadeyle, coğrafi ve bölgesel engelleri ortadan kaldırdığı gibi, geleneksel eğitimde okula ulaşım için harcanan zamandan da tasarruf sağlar. Öğrenci merkezli bir yaklaşımı temel alan uzaktan eğitim (Burd ve Buchanan, 2004), öğrencilerin farklı kaynaklardan bilgiye ulaşmasına ve bu bilgileri anlamlı şekilde yapılandırmasına olanak verir (Boulind, Mendez ve Vilar, 2014). Dolayısıyla öğrenciler etkili öğrenme için farklı kaynaklardan yararlanmalı, öğrenme sürecini planlamalı ve sorumluluk almalıdır. (Duraku ve Hoxha, 2020). Lewis, Whitesid ve Dikkers

(2015) okulu bırakma oranlarının yüksek olduğu bölgelerde uzaktan eğitime başvurulabileceğini düşünmektedir. Dey ve Banyopdhyo (2018) ise, uzaktan eğitimin, yüz yüze eğitim ile birleştirilerek kırsal bölgelerde kullanılmasının fırsat eşitliği sağlayacağını ifade etmektedir.

Uzaktan eğitim bazı dezavantajlar da barındırmaktadır (Sadeghi, 2019; Oliveira, Penedo ve Pereira, 2018). Uzaktan eğitim sürecinde, bireyin sorumluluk alması başat gerekliliktir. Her birey iç disipline sahip ol(a)mayabilir. Bir başka ifadeyle, bireyin öğrenme sürecini planlaması, uygulaması ve denetlemesi kolay olmayabilir. Özellikle ilkokul öğrencilerinin gelişim özellikleri dikkate alındığında, ebeveyn desteği olmaksızın öğrencilerin süreci yönetebilmesi güç olacaktır (Putri vd., 2020; Dixson, 2010). Ayrıca, ilkokul öğrencileri için güvenli internet kullanımı önemlidir; aksi takdirde öğrenciler siber zorbalık ve istismar mağduru olabilirler (Maher, 2008; Dombrowski, Gischlar ve Durst, 2007). İki durum için de ebeveynin bahsedilen konularda yeterli donanıma sahip olması gerekir. Uzaktan eğitim sürecinde yaşanabilecek bir başka sorun ise, öğrencilerin ihtiyaçlarına cevap verebilecek online altyapının tasarlanamamasıdır (Chen, 2020). Bu durum internet tabanlı konularda yaşanabilecek teknik problemlere karşılık gelir; bunlar internete bağlanamama, internete bağlanma hızının değişken olması, teknik araç-gereç yoksunluğu ve sistemde yaşanabilecek yoğunluk nedeniyle gerçekleşecek aksaklıklar olarak ifade edilebilir (Rasmitadila vd., 2020). Bu aksaklıklar öğrencilerin akademik başarılarında farklılaşmaya sebep olabilir (Zhao, 2020). Uzaktan eğitimin barındırdığı bir başka dezavantaj ise, öğrencilerin sosyalleşme ve sağlıklı beslenme ihtiyaçlarının giderilememesidir (Unicef, 2020a, 2020b).

Alanyazındaki çalışmalara göre, nitelikli uzaktan eğitim süreci, çeşitli faktörlerin uyumlu bir şekilde bir araya gelmesiyle mümkündür (Chen, 2020). Buna göre, kullanılan altyapının niteliği ve kişisel yeterlikler uzaktan eğitimin işlevselliğini artıracak ya da azaltacaktır. Öğrenci, öğretmen ve ailelerin tasarlanan sisteme sürdürülebilir bir şekilde erişebilmesi, ekonomik olması, her yaş grubundaki paydaşlar için kolay kullanıma ve bireyler arası etkileşime imkan tanınması nitelikli bir altyapının özellikleri olarak ifade edilebilir (Chen, 2020; Rasmitadila vd., 2020). Uzaktan eğitimin niteliğini belirleyen diğer faktörler ise, bireysel faktörlerdir. Buna göre, öğretmenlerin teknoloji okuryazarlığı ve teknolojiyi kullanma becerileri, öğretmenlerin kullandıkları yöntem ve teknikler, ailelerin süreci yönetebilme becerileri süreci etkileyebilmektedir (Zhao, 2020). Uzaktan eğitimin kalıcı bir şekilde belirli bir dönem uygulanması sonucu, Türkiye’de de konu ile ilgili çeşitli çalışmaların gerçekleştirildiği görülmektedir. Kurt, Kandemir ve Çelik (2021) tarafından

gerçekleştirilen çalışmada sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşleri incelenmiştir. Araştırmada sınıf öğretmenleri uzaktan eğitim ile ilgili; aile-öğretmen etkileşimi ve iş birliği, eğitimin sürdürülebilirliği gibi kavramlara dikkat çekerken; bireysel, kurumsal ve teknolojik nedenlerle çeşitli sorunların ortaya çıktığını ifade etmiştir. Kabapınar, Kanyılmaz, Ören Koçhan ve Atik (2021), sınıf öğretmenlerinin ve ilkokul velilerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerine yönelik bir araştırma gerçekleştirmiştir. Araştırmanın sonuçları, öğrencilerin uzaktan eğitime erişmekte güçlük çektiğini ve bu nedenle katılımcıların kaygılı olduklarını göstermektedir. Konu ile ilgili yapılan bir başka çalışmanın sonuçları, sınıf öğretmenleri ve ailelere göre; uzaktan eğitimin ilkokul seviyesinde faydalı olmadığını belirlemiştir (Yurtbakan ve Ayyıldız, 2020). Bilindiği gibi, Türkiye’de eğitim-öğretim faaliyetleri 23 Mart 2020 tarihinden itibaren-pandeminin seyrine göre-belirli bir dönem tamamıyla uzaktan eğitim ile gerçekleştirilirken, bazı dönemler ise, uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim birlikte kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İlk defa ilkokul seviyesinde kalıcı bir şekilde uygulanan uzaktan eğitimin niteliğini belirlemek, elde edilen bulgulardan yola çıkarak uzaktan eğitimin kalitesini yükseltmek amacıyla çeşitli öneriler getirmek önemlidir. Bu nedenle bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin, ailelerin ve ilkokulda öğrenim gören öğrencilerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin görüşlerini belirlemektir. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevaplar aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenleri, uzaktan eğitim süreci ile ilgili ne düşünmektedir?
2. Ebeveynler, uzaktan eğitim süreci ile ilgili ne düşünmektedir?
3. Öğrenciler, uzaktan eğitim süreci ile ilgili ne düşünmektedir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Uzaktan eğitim sürecine ilişkin sınıf öğretmenleri, ailelerin ve öğrencilerin görüşlerinin nitel bir araştırma ile incelendiği bu çalışmada, olgubilim deseni kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Olgubilim deseni, bireylerin bir fenomen ya da olgu ile ilgili deneyimlerinin ayrıntılı bir şekilde betimlenmesi olarak sağlaması nedeniyle tercih edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2016; Creswell, 2013). Bu nedenle, bu çalışmada olgubilim deseni kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak iki ayrı form kullanılmıştır: Birincisi, kişilerin demografik bilgilerini toplamak için oluşturulan form; diğeri ise, katılımcıların araştırma konusu ile ilgili duygu, düşünce ve deneyimlerini incelemek için oluşturulan yarı yapılandırılmış görüşme formudur. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırmacıya veri elde etmek için hazırladığı sorulara ek olarak, yeni sorular sorma olanağı tanınması ve katılımcıların görüşlerinin detaylı incelenmesine fırsat vermesi nedeniyle tercih edilmiştir (Patton, 2014; Merriam, 2013). Yarı yapılandırılmış görüşme formu, alanyazındaki bilgiler doğrultusunda uzaktan eğitime ilişkin paydaşların düşüncelerini incelemek ve bu incelemelerden yola çıkarak mevcut durumu betimlemek için tasarlanmıştır. Form hazırlandıktan sonra, sınıf eğitimi alanında görev yapmakta olan iki öğretim üyesine sunulmuştur. Uzmanların görüşlerinden yola çıkarak görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme sorularının ön uygulamasının nihai çalışmaya dâhil edilmeyen katılımcılarla gerçekleştirilmesi önerilmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2016; Creswell, 2013). Bu bağlamda, görüşmelerin ön uygulamaları, bir sınıf öğretmeni, bir anne ve bir 4. sınıf öğrencisi ile gerçekleştirilmiştir. Bu görüşmelerden yola çıkılarak görüşme formları hazırlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmaya katılacak bireylerin belirlenmesinde, ölçüt örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Ölçüt örnekleme yöntemi, araştırılan konu ile ilgili araştırmacı tarafından belirlenen kriter/kriterler doğrultusunda örneklemin oluşturulduğu örnekleme yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016; Creswell, 2013). Bu bağlamda; sınıf öğretmenleri için, farklı ilçelerde çalışıyor olma ve mesleki deneyiminin en az 10 yıl üzerinde olması; anne/baba için farklı eğitim düzeyleri ve ilçelerde ikamet etme, öğrenciler için-kendilerini daha iyi ifade edebilecekleri düşüncesiyle-3. ve 4. sınıf seviyesinde öğrenim görme gibi ölçütler belirlenmiştir. Bu sayede, araştırma konusu ile ilgili ölçüte dayalı olarak detaylı veri elde edilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın örneklemini oluşturan katılımcıların her biri farklı eğitim kurumlarının paydaşıdır. Çalışmaya gönüllü olarak, 3 sınıf öğretmeni, 2 anne, 1 baba ve 3 öğrenci katılmıştır.

Tablo 1
Katılımcılara İlişkin Bilgiler

Statü	Sıra No/Cinsiyet	Kod İsim	Kıdem Yılı/Sınıf Düzeyi	Eğitim Düzeyi	İlçe	Görüşme Süresi
Öğretmen	1E	Ali	Birleştirilmiş sınıf/13	Lisans	Vezirköprü	44:03
	2K	Ayşe	2. sınıf/14	Lisans	Atakum	54:49
	3E	Efe	1. sınıf/23	Lisans	Çarşamba	57:32
Ebeveyn	4E	Ahmet	4. sınıf	Lisans	Canik	29:17
	5K	Fatma	1. ve 2. sınıf	İlkokul	Vezirköprü	22:57
	6K	Filiz	4. sınıf	Lise	Çarşamba	1:01:29
Öğrenci	7K	Elif	4. sınıf		Canik	41:58
	8E	Hakan	4. sınıf		Çarşamba	35:44
	9K	İpek	3. sınıf		İlkadım	26:43

Verilerin Toplanması

Yarı yapılandırılmış görüşmeler, katılımcıların uygun gördükleri saatlerde, “Zoom” programı ile gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, katılımcıların bilgisi dahilinde ses kaydı alınarak gerçekleştirilmiştir. Veri toplama işlemine geçilmeden önce, katılımcıların demografik bilgilerinin ve görüşlerinin gizli tutulacağı kendilerine belirtilmiştir. Ayrıca katılımcılara, araştırmanın kapsamı hakkında bilgi verilmiştir. Katılımcıların isimleri kullanılmayıp öğretmenler için Ali, Ayşe, Efe; Anne/Babalar için Ahmet, Fatma, Filiz; öğrenciler için Elif, Hakan, İpek şeklinde rumuz isimler tanımlanmıştır. Görüşmeler, 22:57 dakika ile 1:01:29 dakika aralığında sürmüştür. Görüşmeler, bilgisayar ortamına aktarıldıktan sonra 30 sayfa veri elde edilmiştir.

Verilerin Analizi

Yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda elde edilen veriler, içerik analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Dört aşamadan oluşan içerik analiz yöntemi; araştırma verilerinin kodlanması, temalara ulaşılması, kodların ve temaların düzenlenmesi ve bulguların tanımlanması ve yorumlanmasını şeklinde gerçekleştirilir. (Yıldırım ve Şimşek, 2016). İçerik analiz yöntemi; birbiri ile ilişkili olduğu düşünülen kavramları bir tema kapsamında bir araya getirerek, bulguları anlaşılır kılmayı amaçlayan tümevarımcı analizdir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışmanın temaları, görüşme formu üzerinde yapılan kodlamaların bir araya getirilmesi ile oluşturulmuştur; daha sonra ulaşılan temalar üzerinde içerik analizi yapılmıştır (Mason, 2002; Yıldırım ve Şimşek, 2016). İçerik analizi sonucunda ortaya çıkan kodlar ve temalar Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2

Verilerin Analizi Sonucu Ortaya Çıkan Temalar

3.1. Uzaktan Eğitimin Çocuklar Üzerindeki Etkisi	3.2. Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşler
Evde sıkılma (Ayşe, Filiz, Efe, Hakan)	Öğrenci kontrolünün zorluğu (Ayşe, Efe)
Asosyalite (Ahmet)	İnternete erişememe (Ayşe, Efe, Ali, Fatma)
Teknolojik bağımlılık (Ahmet, Fatma, Filiz)	Cihaz yoksunluğu (Ali, Fatma)
Okula özlem (Elif, Hakan, İpek)	Bağlantının kopması (Ali, Filiz, Elif, Hakan, İpek)
Korku (Elif)	Verimsiz (Ahmet, Filiz, Fatma)
3.3. Uzaktan Eğitimde Kullanılan Yöntemler	3.4. Okula İlişkin Görüşler
Video (Ali, Efe, İpek)	Sosyalleşme (Ali, Ayşe, Ahmet, Hakan, İpek)
Web 2.0 araçlarının kullanımı (Ayşe, Efe)	Değer kazandırma (Ayşe)
Masal anlatımı (Ayşe)	Etkin öğrenme (Ali, Elif, İpek)
Ders tekrarı (Ayşe)	
E-Twinning projesi (Ayşe)	
STEM etkinlikleri (Hakan)	
Akıllı telefon uygulamaları (Hakan)	
Anlatım (Ahmet)	
Soru-cevap yöntemi (Ahmet, Elif)	
3.5. Disiplin Figürü Olarak Öğretmen/Okul	3.6. İş Yoğunluğuna İlişkin Görüşler
Ailelerin pedagojik yetersizlikliği (Ahmet, Fatma)	Yoğunluk (Ali, Efe, Ahmet)
Disiplinsizlik (Fatma, Filiz)	Müfredatı yetiştirememe (Ayşe)
3.7. Milli Eğitim Bakanlığı'na Yönelik Görüşler	3.8. Müfredata Yönelik Görüşler
Plansızlık (Ali, Efe, Ayşe, Elif, Hakan, Ahmet)	Monoton (Ayşe)
Ders saatlerinin fazlalığı (Efe)	Yoğun (Efe, Ali)
	Yetersiz (Efe)
3.9. Eğitim Bilişim Ağı'na Yönelik Görüşler	3.10. Kıdem Yılı Fazla Olan Öğretmenlere İlişkin Görüşler
Geliştirilmeli (Ali, Efe, Ahmet)	Teknolojik cihazları kullanamama (Efe, Ahmet, Filiz)
	Monoton (İpek)
3.11. Ailelere Yönelik Görüşler	3.12. Pandemi Sonrası Eğitime İlişkin Görüşler
Bilinçli (Ayşe, İpek)	Uzaktan eğitimin bitmesi (Fatma, Filiz, Elif, Hakan, Ayşe)
Yetersiz (Ali, Efe, Fatma)	Fırsat (Ali)
	Entegrasyon (Ali, Efe, Ahmet)

İnandırıcılık ve Etik

Nitel bir araştırma yoluyla gerçekleştirilen araştırmada, güvendiuyulabilirliği sağlamak amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Araştırmanın örnekleme; 3 sınıf öğretmeni, 2 anne, 1 baba ve 3 ilkokul öğrencisi ile oluşturulmuştur. Literatürde üçgenleme yöntemi olarak ifade edilen bu yöntem, güvenilirliği artırmak için tercih edilmiştir. Bu sayede, araştırma konusu ile ilgili farklı kişilerin görüşleri çalışmaya yansıtılmaya çalışılmıştır. Verilerin doğru ve eksiksiz aktarılması amacıyla katılımcıların bilgisi dahilinde, ses kaydı alınmıştır. Verilerin analiz aşaması, görüşmelerin doğru

çözümlemesi amacıyla bir akademisyen rehberliğinde gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler dijital ortama aktarıldıktan sonra, görüşme formunun transkripti katılımcılara mail aracılığıyla gönderilmiş, düşünceleri ile ilgili teyit alınmıştır. Araştırmanın bütün aşamaları detaylı bir şekilde açıklanmaya çalışılmış, bu sayede dış geçerlik sağlanmaya çalışılmıştır (Patton, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2008).

Araştırmacıların Rolü ve Sınırlılıklar

Araştırmacılar, araştırmanın veri toplama, analiz ve yorumlama aşamalarında katılımcıların görüşlerine müdahale etmemeye ve yönlendirici olmamaya çalışmışlardır. Katılımcıların görüşleri kendi ifadelerine uygun biçimde dijital ortama aktarılmıştır. Araştırma bu araştırmanın örneklemini ile sınırlıdır.

Bulgular

Araştırmanın temalarının içerik yapılandırılması, araştırma sorularından yola çıkarak oluşturulmuştur. Bu bağlamda, temalar oluşturulurken sınıf öğretmenleri, ebeveyn ve öğrencilerin görüşleri birbiri ile harmanlanarak sunulmuştur.

Uzaktan Eğitimin Çocuklar Üzerindeki Etkisi

Katılımcılar, pandemi nedeniyle okulların kapatılmasının ve karantina uygulamasının öğrenciler üzerinde negatif sonuçlar doğurduğunu düşünmektedir. Katılımcılardan bazıları, çocukların teknolojik aletlere olan bağımlılıklarının arttığını, saldırgan tavırlar sergilediklerini ve asosyalleşmeye başladıklarını düşünmektedir:

Kimi katılımcıların çocukların enerjilerini atamadıklarından bahsetmektedir:

Ayşe- *Bu iş çocukları, daha çok olumsuz etkiledi. [Benim çocuklarım] Dışarı çıkıp oyun oynayamayınca enerjilerini atamıyorlar. Evin içinde 24 saat durmak bir çocuk için çok zor. Efe- Öğrencilerimiz ile ilgili gözlemim herhangi psikolojik bir olumsuzluk görmedim. Şu da var; bu durum yasaklara ne kadar uydukları ile ilgili bir durum. Mesela biz [aile olarak] yasaklara uyduk; 5 yaşında bir çocuğum var o bunaldı. “Ne zaman dışarı çıkacağız? Ne zaman dışarıda yemek yemeğe gideceğiz? Şu virüs bitse de kurtulsak!” gibi ifadeler kullanıyor.*

Ahmet- *Zaten, dijital dünyaya çok bağımlılar: telefon, tablet ve bilgisayar. Şimdi hem dersleri teknolojik aletlerle yapıyorlar hem de oyunları onlarla oynuyorlar. Artık çok daha fazla teknolojik cihazlara bağımlı oldular. Doğal olarak sosyallikten uzak, kendi içine kapanık çocuklar yetişiyor.*

Fatma- Dışarı çıkamıyorlar, stres atamıyorlar. Sürekli televizyon izliyorlar, telefonda oyun oynamıyorlar, Youtube’da video izliyorlar. Evin içinde koşuyorlar; enerjilerini atamadıkları için. **Filiz-** Çok olumsuz etkilendi; sıkıldığını, bunaldığını söylüyor, ders yapmak istemiyor. Bir de internet alışkanlığı başladı; PUBG oynuyordu, oyununa bağımlıydı. Ben bir kere oyun oynarken küfür ettiğini duyduğum. Bizim evimizde küfür olmaz, en basit kelimeler [argo] bile kullanılmaz. Pandemi başladıktan sonra, hırçın bir çocuk oldu. Benim oğlum sakin, kendi halinde bir çocuktü. Artık 2 yaşındaki kardeşime vurmaya başladı. Bazen öfke patlaması oluyor çocukta, bir şeyleri eline alıp fırlatıyor. Bunalıma girdi sanırım. Pandemi öncesinde bizim oturmayı çok severdi, okuluna gidip-gelirdi, ödevlerini yapardı. Bunlar dışarı çıkamama ile ilgili oldu.

Öğrenciler okulu özlediklerini ifade etmektedir:

Elif- Tanıdığım kişilere sarılamadığım için üzüldüm. Arkadaşlarımı göremediğim için üzülüyorum. Ondan sonra bu pandemi beni korkutuyor... **Hakan-** Arkadaşlarımı göremiyorum. Eğlenemiyorum, evde durmak beni sıkıyor. Çok evde durmayı sevmiyorum, dışarı çıkmak istiyorum. **İpek-** Kötü hissediyorum. Bir dilek hakkım olsaydı; pandeminin bitmesini dilerdim. Çünkü ben evde kalmayı sevmiyorum. Dışarıda, okulda, arkadaşlarımla olmak daha güzel oluyor.

Uzaktan Eğitime İlişkin Görüşler

Uzaktan eğitim sürecinde sınıf öğretmenlerinin farklı nedenlerle sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Bazı sınıf öğretmenleri, öğretim sürecinde Zoom programından kaynaklanan aksaklıklar yaşadıklarını ifade etmektedir:

Ayşe- Uzaktan eğitim bir yandan güzel, bir yandan kötü yanları da var. Herkesin internet [bağlantısı] olmayabiliyor. 30 öğrencimin hepsi derse katılabiliyor; bende böyle bir sıkıntı yok. Köy okulunda çalışıyor olsaydım, öğrenciler katılamayabilirdi, interneti kullanamayan veliler çok. Ayrıca kardeş sayısı fazla olunca [tablet] yetmeyebiliyor. Ben bugün matematik dersi yaptırđım, bir derste bir soru çözebildim. Çünkü “Anladın mı? Anlamayan var mı? Tekrar anlatayım mı?” diye soruyorum. Zoom programı ile ders yapmaktan öğrenciler sıkılıyor. Tek ekrandasın ve gitmek zorundasın. 30 kişi bağlandığında hepsini aynı anda göremiyorum, kamerayı kapatıyorlar, ne yaptıklarını bilemiyorum. **Efe-** 1. sınıflarda şöyle dezavantajlarımız oldu. Çocuklardan geri bildirim almakta zorlandık. Benim sınıfımda 24 öğrencim var, hiç katılım sağlayamayan öğrencim olmadı. 2 ya da 3 öğrencim çok seyrek katılıyor derslere. Zorlandığım konu şu; daha çok somut, elle tutulabilen materyaller kullanarak öğrencilerimle ders işlemeyi seviyorum; bu yöntem daha eğlenceli oluyor, ama uzaktan eğitimde böyle bir şansımız olmuyor maalesef. İlk kez denendiği için bazı aksaklıklar oldu; canlı ders tanımlamalarında yaşanan sorunlar, öğrencilerin hepsinin derslere katılamaması.

Birleştirilmiş sınıfta görev yapmakta olan Ali, köy okullarında teknolojik cihaz yoksunluğu nedeniyle uzaktan eğitim ile öğretim yapmanın mümkün olmadığını düşünmektedir:

Ali- *[Birleştirilmiş sınıflı okulları] Kötü etkiledi; 19 öğrencim var. 5-6 öğrencim bağlanabiliyor; evde bir telefon varsa, dönüşümlü olarak, abi ve ablalarının yardımlarıyla bağlanıyorlar. EBA noktaları oluşturuldu; bunları çocuklara söyledik, ama onlar ulaşamıyorlar. En yakın köy bile olsa, çocukların geliş gidiş şansı yok. Uzaktan eğitim sürecinde biz çocuklara ulaşmada zorluk çekiyoruz; çünkü çocukların hiçbirinde tablet veya herhangi bir teknolojik alet yok. Bırakın okulu, köyde internet [bağlantısı] yok.*

Katılımcıların bazıları uzaktan eğitim sürecinde internet bağlantısının kopması nedeniyle sorunlar yaşadıklarını ifade etmektedir:

Ali - *Özellikle bu süreçte psikolojik [olarak], bedenlen, inanılmaz yoruluyoruz. 6 saat bilgisayarın karşısında ders anlatıyoruz, sinir harbiyle geçiyor; bağlantı kopuyor, [öğrenciye] ulaşamıyoruz.*
Filiz- *Derse girmek ücretsiz olmalı, herkes rahatlıkla girsin isterdim; mesela, biz bazen köye gidiyoruz, orada kullanmak için. Bu eve taşındığımızda internetimiz çok geç bağlandı. Biz sorun yaşadık. Ben 250 lira fatura ödediğimi biliyorum [uzaktan eğitim için]. Uzaktan eğitim sınıftaki gibi olmuyor. Mesela, zaman zaman şahit oluyorum. Çocukları Zoom programı atıyor dersten, çocuk derse geri bağlandığında işlem bitmiş oluyor.*
Elif- *Eğitime devam ettiğimiz için mutluyum; ama yüz yüze [eğitim] olmadığı için biraz mutsuzum da. Uzaktan eğitimi; düzgün anlayamadığımız için, bazen sesler kesildiği için ve bazı kişilerin [arkadaşlarımın dersi] anlamadığı için sevmiyorum. Bazen Zoom programına bağlanamıyoruz. Mesela bir kere, öğretmenimiz hiç ekran paylaşmadığı için ders anlatamamıştı. Yüz yüze eğitimde herkes okula gelebiliyordu; çünkü internet ile ilgili bir şey yoktu. Zoom'a bazı arkadaşlarım giremiyor. Benim odamda internet tam çekmiyor, bazen ses kesilmeleri oluyor.*
Hakan- *Birçok kişi konuştuğunda öğretmenimi duyamıyorum. Ara sıra beni atıyor [program]. Bu yüzden, Zoom [programı] beni attığı için öğretmen önemli bir şey diyordur ve ben bunu kaçırıyorum. Mesela arkadaşlarımın bazıları [canlı derste] görüntüsünü kapatıyor. Öğretmenimiz onu göremiyor, parmak kaldırdığını göremiyor. Yüz yüze görünüyor.*
İpek- *Bazen EBA'dan derse giremiyorum. Öğretmenimiz şifre atmıştı, Zoom'dan giriyorum. [Program] Beni dersten atıyor. Bazı arkadaşlarım derse bağlanamıyor.*

Ebeveynler uzaktan eğitimin öğrenciler açısından faydalı olmadığını düşünmektedir:

Ahmet- *Uzaktan eğitim olmak zorunda; çünkü madem okulu açamıyoruz, en azından uzaktan eğitim ile eğitim verelim. Çok faydalı mı? Öyle olduğunu düşünmüyorum. Ama yapmak zorundayız. Yüz yüze eğitimin kıymetini daha iyi anladık diyebilirim.*
Filiz- *Biz çok etkilendik. Benim liseye giden bir oğlum ve ilkokula giden bir çocuğum var, bir de 2 yaşında bir oğlum var. İkisinin dersleri aynı ana denk geldiği dönemler oldu. Bütün çocuklarım ayrı ayrı odalarda bulunmak zorunda. Tamam, bizim şimdi imkânımız var ama olmayanlar için çok zor. Ya da internet [bağlantısı] sağlayamayanlar, telefon alamayanlar için çok kötü bir durum.*
Fatma- *Çok kötü etkiledi. Canlı derse giremedik, telefonumuz, tabletimiz olmadığı için. Bir telefonumuz var, o da yeterli değildi, iki çocuğum var. 2020 Mart'tan beri ilk defa geçen hafta canlı derse girebildik o kadar.*

Uzaktan Eğitimde Kullanılan Yöntemler

Katılımcıların uzaktan eğitim sürecinde kullanılan yöntemlere ilişkin farklı görüşleri bulunmaktadır. Kimi katılımcılar, derslerde videoların öğretim amaçlı kullanıldığını ifade etmektedir:

Ali- Genellikle EBA'da ders videolar var, onlardan yararlanıyorum. [Öğrenciler derse] Hazırlıklı geliyorlar, soru-cevap şeklinde geçiyor. Canlı derste önemli noktaları ve alıştırmaları yaptırıyorum. Önce konu ile ilgili genel bir bilgi veriyorum; daha sonra alıştırmalar üzerinden, Zoom'dan dersi anlatıyorum. **Efe-** Sesler ile ilgili videolar hazırlıyorum ve öğrencilerime bunları WhatsApp ile gönderiyorum. **İpek-** Öğretmenimiz video açıyor, oradan görüyoruz. Hem izliyorum, hem yapıyorum; zor oluyor ama yapıyorum. Görsel sanatlar dersinde rahatlatıcı müzikler açıyor. Matematik dersinde, mesela biz eldeli çarpmadayız; onunla ilgili bilgiler [içeren videolar] açıyor. Hayat bilgisi, Türkçe derslerinde videolar izlemiyoruz, okuma yapıyoruz. Öğretmenimiz soru soruyor, cevapluyoruz.

Kimi katılımcılar web 2.0 araçlarını öğretim aracı olarak kullandıklarını belirtmektedir:

Ayşe- Wordwall bir oyun sitesi; orada oyun bile tasarlayabiliyorsunuz. Mesela, labirent oyunu tasarladım, çocuklara yolladım. Jinxplay ile puzzle oluşturabiliyorsunuz; kendim oluşturdum. Mesela kuş türlerini tanıtıyordum çocuklara. Kuş türlerinin yap-bozlarını yaptım onlara attım. Bu etkinlikleri yaparken; hem problem çözme becerilerini geliştiriyor çocuklar hem de kuş türlerini tanıyor. "Büyük Deniz Düdükçünü" diye bir kuş varmış, çocuk puzzle yaparken öğrendi ismini mesela. Web 2.0 araçlarıyla oyunlar oynuyoruz; Wordwall'da çark var, çarkı döndürüyoruz, oyun oynuyoruz. İnternet üzerinden zeka oyunları oynuyoruz. Mesela, "Bul bakalım" diye bir oyun var; eğlenceli bir oyun. Bu oyun hayat bilgisi dersi ile de çok uyumlu; fiziksel özelliklerimizi, kişisel özelliklerimizi bulmak adına. Aslında kazanımları oyunlarla eşleştiriyorum bir nevi. Ödev etkinliklerini atıyorlar; bir padlet oluşturdum ben; ödev etkinliklerini oraya atın şeklinde. Her bir öğrencimin adı altında padlet oluşturdu; Padlet, bir site, bir web 2.0 aracı. **Efe-** Web 2.0 araçlarını kullanmaya çalışıyorum. Wordwall'ı kullanıyorum. Mesela orada oyunlar oluşturabiliyoruz. Orada "Çarkıfelek" oyunu var. Bu oyunu bütün derslerle ilişkilendirebiliyorsunuz. Mesela beden eğitimi ve oyun dersinde, çarkta gelen hareketi çocuk yapıyor. Mesela "5 kere zıpla!" veya kelimeler, cümleler yazıyoruz. Kelimeyi, cümleyi okuyor öğrenci. Uçak oyunu var. Bir etkinliği/oyunu hazırladığınız zaman diğer etkinliklere/oyunlara dönüştürebiliyorsunuz. Eşleştirmeler yapabiliyorsunuz.

14 yıldır sınıf öğretmeni olarak görev yapan Ayşe, derslerde masalları öğretim aracı olarak kullandığını ifade etmektedir: Masalları kullanıyorum. Hayat bilgisi dersinde, kültürel miraslarımız konusu var. "Zencefilli kurabiye" yapacağız; Hırvatistan'a ait bir kültür. Onunla ilgili bir masal anlattım mesela, geçmişi ile bağ kurmaya çalıştım. Matematikte ne yapıyorum biliyor musunuz? Masal kahramanının adını "Sayar Oğlan, Sayı Sever Oğlan" gibi ismini

matematik ile ilgili bir şey koyuyorum. Soruyu, Zoom programında ekrana paylaşıyorum. Eğlenceli oluyor, çok güzel dinliyorlar.

Sınıf öğretmeni Ayşe, uzaktan eğitimin sürecinde ekstra dersler yaptığını; ayrıca öğrencilerle birlikte bir projeye katıldığını ifade etmektedir: *Ben şunu yapıyorum; canlı derslerin dışında, ekstra dersler de yapıyorum. Konuyu anlamakta zorluk çeken öğrencilere tekrar ders anlatıyorum. Cumartesi günü planlıyorum; “Derse katılmak isteyen çocuklarım, katılabilir.” diyorum. Öğrenci isimlerini belirtmiyorum, çocukları etiketlemek istemiyorum... Çocuklar web 2.0 araçlarını kullanabiliyorlar, interneti kullanabiliyorlar. Teknolojinin içindeler, en güzeli o. Ben, Zoom [programını] kullanmayı 36 yaşında öğrendim; ama onlar kaç yaşında öğrendi? 8 yaşında öğrendiler. E-twinning projeleri yapıyoruz Zoom üzerinden. Kızılırmak Deltası ’ndaki kuş türlerini tanımak ile ilgili bir proje yaptık. Bir akademisyeni, canlı dersimize davet ettik. Akademisyen çocuklara kuş türlerini tanıttı; o kadar güzel anlattı ki, çocukların birkaçı Kızılırmak Deltası ’na gitmiş. Nesli tükenen Dodo Kuşu ’nu öğrendiler; akademisyenimiz “Ben bunu üniversitede öğrendim.” dedi.*

4. sınıf öğrencisi **Hakan**, derslerde STEM etkinlikleri ve mobil uygulamaları kullandıklarını belirtmektedir: *Fen bilimleri dersinde öğretmenimiz deneyler yaptırıyor; araba yaptık. Benim arabam tam anlamıyla çalışmadı; düzeltmeye çalışacağım ama yine de çok eğlenceliydi. Bu deneyde öğretmenimiz iki tane çubuk, ilaç kutusu-ilaç kutusu biraz zor oldu ama-, pet şişe kapağı ve miknatis. Ama benim miknatislerim pek kuvvet uygulamadı. Şişe kapaklarından tekerlek yaptık. İlaç kutularının üstünü kapladık renkli kağıtlarla, görsel sanatlar dersi gibi. İlaç kutusunu ölçtük. Besinler ile ilgili afiş yaptım. Bazılarına [bilgilere] kitaptan baktım, bazılarında [aklımda kalanları] yaptım. Birkaç gün boyunca nasıl yapacağımızı annemle düşündük. Annemle fikirler yürüttük, sonra yaptık... Öğretmenimiz bize uzay ile ilgili bir uygulama göndermişti; Star Walk 2. Onu çok sevdim. Değişik değişik şeyler gördüm, yıldızları neler oluşturuyormuş [onu öğrendim]. Ben sadece Ay ’ı gösterir zannediyordum. Öğretmenimiz bize test gönderdi [uygulama ile].*

Bazı katılımcılar, uzaktan eğitim sürecinde soru-cevap ve anlatım yönteminin kullanıldığını; kimi katılımcılar ise, bu yöntemin sıkıcı olabildiğini ifade etmektedir:

Ahmet- *Bilgisayar başında dersler sıkıcı oluyor; birkaç dersini izleme şansı buldum kızımın. Türkçe dersinde, metni açıyorlar; sonra “Sen oku, sen cevapla.” şeklinde yapılıyor. Sınıfta bu biraz daha farklı olabilirdi. Hem çocukların sosyalleşmesi hem de derslerin daha eğlenceli geçmesi açısından yüz yüze eğitim daha iyi diye düşünüyorum. Çocukların uykusunu getiriyor. Uzaktan eğitimde matematik dersinin, Türkçe dersinin sıkıcı geçtiğini söylüyor kızım. **Elif-** *Dersten sıkıldığım bazen oluyor; çünkü öğretmen genelde bana söz hakkı vermiyor. Öğretmenimiz bize dersleri kitaplardan ve kaynak kitaplardan yapıyor. İlk önce öğretmen konuyu anlatıyor, ondan sonra “Anladınız mı?” diye soruyor. Anlamayan birisi varsa bir daha anlatıyor konuyu. Anladıktan sonra, dersin sonlarına doğru öğretmen kitaptan ödevler veriyor, yazmak için de veriyor. Dersin içinde de öğretmen bize sorular soruyor ve cevaplıyoruz. **İpek-** *Öğretmenimiz, “Şu***

sayfayı açacaksınız.” diyor. Öğretmen bize etkinlik yaptırıyor. Oyunlar oynuyoruz; bazen beden eğitiminde, bazen görsel sanatlar dersinde oynuyoruz.

Okula İlişkin Görüşler

Katılımcılar okul kavramını, sosyalleşme [Ali, Ayşe, Ahmet, Hakan, İpek], değer kazandırma [Ayşe], etkin öğrenme [Ali, Elif, İpek] alanı olarak ifade etmektedir:

Ali- [Okul] Çocuğun sosyalleşmesi, toplumsallaşması [için önemli]; çünkü orada arkadaşlarıyla birlikte sınıfta olması sosyalleşmesini ve toplumsallaşmasını sağlıyor. Sınıf iklimi, farklı bir iklim; bu uzaktan eğitim ile sağlanabilecek bir şey değil. Sınıf iklimi çocuğun [eğitim açısından] yaşayabileceğin en iyi ortam; bu aileye, eve benzemiyor. Çocuğun tamamen kendisi olabildiği bir yer, sınıf ortamı. Öz güven, sevgi, cesaret, paylaşım gibi değerleri kazandırabiliyor. Etkileşim mutlaka önemli; uzaktan eğitimdeki en büyük kayıp, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen etkileşiminin kaybolması **Ayşe-** [Öğrencilerim] Çocuklar sıkılmışlar, konuşma ihtiyacı hissediyorlar. Teneffüste Zoom programını açık bırakıyorum. “Sohbet edin, 10 dakika sonra dersi başlatacağım.” diyorum; öyle bir konuşuyorlar ki, sesler birbirlerine karışıyor.

Sınıf öğretmenleri ile benzer biçimde, çalışmaya katılan ebeveynlerden bir tanesi ve öğrencilerin tamamı okulu sosyalleşmenin gerçekleştiği bir alan olarak tanımlamaktadır:

Ahmet- Asosyal çocuklar oluyorlar. Okula gidince en azından sosyalleşiyorlardı; arkadaşlarıyla, öğretmenleriyle sosyalleşiyorlardı. **Elif-** Okul benim için ilk önce eğitim görme yeri, eğitim hakkımızın sağlandığı yer. **Hakan-** Eğlenmek, öğrenmek ve sevgi geliyor; öğretmen ve arkadaşlarıma olan sevgim aklıma geliyor. En çok arkadaşlarımla oyun oynamayı özledim. Uzaktan eğitime gelince birbirimize dokunamıyoruz, yakınlaşamıyoruz. **İpek-** Arkadaşlarım, öğretmenim, teneffüs, kantin. Arkadaşlarımla vakit geçirmeyi seviyorum. Ama aynı sınıfta olunca, mesela öğretmenimle yüz yüzeyim, arkadaşlarımla beraberim, çok güzel oluyor [bu şekilde].

Disiplin Figürü Olarak Öğretmen/Okul

Çalışmaya katılan ebeveynlerin tamamı, öğretmenleri ve okulları disiplin aracı olarak görmeye devam etmektedirler. Ebeveynler, okul ve öğretmen olmadan öğrencilerin günlük aktivitelerini planlamakta zorlandıklarını ifade etmektedir:

Ahmet- Soruyu görüyorsun, cevabı biliyorsun; ama nasıl olacağını [çözeceğini] anlatamıyorsun [çocuğa]. Bilgiye sahip olmak başka bir şey; anlatmak farklı bir şey, karşındakine aktarmak farklı bir şey. Özellikle matematik derslerinde, bir bilinmeyenli, iki bilinmeyenli soruları “x, y” koyarak çözüyoruz ama çocuğa nasıl anlatılabilir bilmediğimiz için zorlanıyoruz. **Fatma-** Ogluma, “Öğretmen kızıyor, rehber öğretmen arıyor, öğretmenin bana ‘sorumsuz anne’ diyor.” diyerek

*ders çalıştırıyordum. Tam 1. sınıfa giden çocuğumu okula alıştırdım, okullar yine kapandı... Biz bu çocuklara öğretmen gibi eğitim veremeyiz. Öğretmenin dediklerini daha çok dinliyor ve kavlıyor. Öğretmenin verdiği derslerden ben anlamıyorum, ancak 1. sınıfa giden oğluma okuma-yazma öğretebilirim. 2. sınıfa giden oğlumun sorularını çözemiyorum... Çünkü sabah okula gidince ödevlerini öğretmenlerine gösteriyorlardı, derslerini yapmadan okula gitmiyorlardı. Çocuklarıma evde sözümü dinletemiyorum. İki çocuğumun ders saatleri aynı. Yüz yüze eğitim varken, benim için daha kolay oluyordu. **Filiz-** Belli bir düzenimiz vardı. Yemek yiyorduk, ödevlerini yapıyordu ve hemen yatıyordu; çünkü sabah kalkacağı için. Şimdi yatıramıyorum, sabah derslerinde uykudan yeni kalkmış oluyor. Yüz yüze eğitim var iken, okula gideceği için çocukta bir tedirginlik vardı. "Sabah okul var ve benim yatmam gerekiyor." diye düşünüyordu. Çünkü uyanamayacağını biliyordu. Ama şimdi, "Hiçbir şey olmaz, kalktığım gibi derse bağlanacağım." diyor. Gece erken hiç yatmıyor, sözümü dinletemiyorum; 23.00 oluyor, 24.00 oluyor.*

İş Yoğunluğuna Yönelik Görüşler

Katılımcılar uzaktan eğitim ile birlikte iş yüklerinin arttığını [Ali, Ayşe, Efe, Ahmet] ifade etmektedir:

Ali- Koca okulun yükünü eve taşımış olduk; bu inanılmaz bir ağırlık. Zaten fazlaydı iş yükümüz, tamamen artırdı [uzaktan eğitim]. **Ayşe-** Yazım kuralları, toplama işlemi ile ilgili bir oyun atıyorum, o oyunu oynuyorlar; fakat bu sefer de yazma becerisi geriliyor. Hangi birini yapacağız [geliştireceğiz], şaşırdım açıkçası. Çok zor; yani sürekli ekran başındasınız. Baş ağrısı yapıyor. Sürekli oturuyorsunuz, bacaklarım ağrıyor artık ve sürekli öğretmen konuşuyor gibi hissediyorum ben. Sürekli sabit bir şekilde oturmak zor. **Efe-** İş yükümüz arttı açıkçası. Ben okula giderken, evet hazırlıklı giderdim, materyal hazırlardım. O zaman da yorulurdum ama şimdi ders başlayacak, neler yapacaksın? Planlama yapıyorsun. Yarım saat kala telaşlanmaya başlıyorsun. WhatsApp'tan velilere etkinlikleri/ödevleri gönderiyorsun, onlar sana geri gönderiyor. **Ahmet-** Ödevlerini takip etmeye çalışıyoruz. O anlamda bizim yükümüz çok arttı. Önceden öğretmen ödevi veriyordu, öğretmen ödevi takip ediyordu. Ama artık öğretmen veriyor, biz takip ediyoruz. [Öğrencinin ödevini] Yapıp yapmadığını bize sorup teyit ettiriyor öğretmen; o anlamda yükümüz arttı.

Milli Eğitim Bakanlığı'na Yönelik Görüşler

Katılımcıların birçoğu bakanlığa yönelik çeşitli eleştiriler getirmişlerdir. Ali, birleştirilmiş sınıfların uzaktan eğitim kapsama alınmasının doğru olmadığını düşünmektedir:

Ali- Birleştirilmiş sınıflı köy okullarında uzaktan eğitimde en dezavantajlı durumda olan biziz. Uzaktan eğitim tamamen teknolojik, biz bunların hepsinden mahrumuz. Bence yüz yüze eğitim [birleştirilmiş sınıflar için] devam edebilirdi veya hafta bir iki gün [okul olabilirdi]. Biz köy okulları, birleştirilmiş sınıfların uzaktan eğitim yapma şansımız hiç yok. Okulumuzda olsun, köylerde olsun altyapı sıfır.

Sınıf öğretmeni Efe, uzaktan eğitim için belirlenen ders saat sayılarının fazla olduğunu düşünmektedir:

Efe- Ara tatilden sonra tekrar uzaktan eğitime döndük. Burada bakanlığın hatalı bir planlaması olmuş. Pazartesi öğleden sonra derse başlıyoruz biz. Benim dersim akşam 19.00'da bitiyor. Ondan sonra sabah saat 09.00'da yine ders var. Bizim çocuklara ödev vermemiz gerekiyor. Hangi zaman diliminde yapacak çocuklar bunları? 6 saat zaten canlı ders bence çok fazla; bence ilkokula fazla. Bakanlık hem EBA TV'yi uzaktan eğitime katıyor, ama canlı derse gelince EBA TV'yi uzaktan eğitimden saymıyor. Bence uzaktan eğitimdeki şu planlama fazla ve hatalı. İlkokul öğrencileri için uzaktan eğitim ders saatleri 4 saat yeterliydi. 4 saat canlı dersten sonra EBA TV ile desteklenebilirdi.

Kimi katılımcılar, uzaktan eğitimin gerçekleştirilmesi için belirlenen saatlerin çocukları ve öğretmenleri zorladığını [Ayşe, Efe, Elif, Hakan] ifade etmektedir:

Ayşe- Akşamları yapıyordum bir ara dersi, işten gelen ailelerim için. "Tamam, deneyelim." dedim ama erken yatan çocuklarım var. Hatta bir çocuğum, bir bakmışım uyumuş ders yaparken. Fotoğrafını attım aileye: "Hocam sabah 6'da kalkıyor benim çocuğum. Dersleri erken yapar mısınız?" dediler. Veliye bırakırsan da olmuyor [karar verme sürecini], artık sabahları yapıyorum dersleri. **Elif-** İlk önce erken saatlerde ben kalkamıyorum; o yüzden ben 14.30'da olan dersleri daha çok seviyorum. Ama 14.30'da olan derslerden dolayı da yemeğimizi [akşam] yiyemiyoruz. Normalde 18.00'de yemek yiyoruz; ama derslerim 19.00'a kadar sürdüğü için, orada da bir şey [bir sorun] var yani. **Hakan-** Uzaktan eğitim ile ilgili şöyle sorunlarım var; öğleden sonra 14.30'da ders olunca, akşam ödevlerimi yetiştirmek zor oluyor. Bu yüzden ödevlerimi [öğretmenime] geç gönderiyoruz. Ama derslerimiz erken başladığında-erken kalkmak zorunda kalıyoruz-ama öğleden sonra 13.30'da bittiği için kendime zaman ayırabiliyorum ve ödevlerimi yapmak için çok zamanım oluyor.

Ahmet ise, bakanlığın uzaktan eğitim sürecini başarılı bir biçimde yönetemediğini düşünmektedir: Marttan Eylül'e kadar, o geçen beş aylık koca süre bomboş geçmiş; A planı, B planı, C planı deriz ya, hiçbir plan yapılmadan Eylül ayı beklenmiş. Eylül ayı geldi; "Okullar açıldı, yok açılmıyor, vazgeçildi, iki hafta erteliyoruz." Falan. Biz ne yapacağımızı şaşırdık açıkçası. Liseye giden bir oğlum da var. "Acaba özel okula mı versek? Özel okullar açık kalabilecek mi? Nasıl olacak?" bunların hepsini düşünmek zorunda bırakıldık. 4. sınıfta okuyor kızım, ortaokula başlayacak [gelecek yıl]. 4. sınıflara özel planlama yapılmalıydı.

Müfredatın Yönelik Görüşler

Katılımcıların bazıları uzaktan eğitimde müfredatın uygun olmadığını düşünmektedir:

Ayşe- Milli Eğitim Bakanlığı'nın düzenlediği E-atölye diye bir etkinlik var. Orada geçen gün masal anlattım 100 tane çocuğa; her biri farklı ilçelerden katıldılar. Çocuğum bir tanesi dedi ki:

Öğretmenim bizde neden böyle bir ders yok? Çocuklar farklı şeyler istiyorlar, her zaman toplama-çıkarma işlemi yapmak, onları sıkıyor. **Efe-** Bakanlığın en büyük hatalarından bir tanesi de müfredat. Bakanlık ilk başlarda “Seyreltilmiş eğitim ile yola devam edeceğiz.” diye açıklama yaptı. Ama müfredatı düşünmediler. Müfredatı yetiştirmek adına hızlı gidiyoruz. Müfredatı seyreltmesi lazım. 2 gün yüz yüze eğitim verdik; o 2 günde 30 saatlik dersi tamamlamaya çalıştık, ezbere gidiyoruz. Müfredatın yanında bazı dersler de değişmeli; bilişim teknolojileri dersi mutlaka olmalı, 1. sınıftan itibaren olmalı. Okullara akıllı tahtalar yaptık, bilişim öğretmeni yok okullarda. Önceden vardı, eskiden bilişim sınıflarımız vardı. Bilişim sınıflarını kaldırdık biz, bak şu anda nasıl ihtiyaç duyuyoruz. [Çocukları] Geleceğe hazırlayacak dersler koymamız lazım. 2 saat bilişim dersi, 2 saat zekâ oyunları dersi müfredata koyulursa daha faydalı olur diye düşünüyorum.

Bazı katılımcılar ise, müfredatı yetiştirmek amacıyla bazı dersleri işlemediklerini ifade etmektedir:

Ali- Uzaktan eğitimde de 4. sınıfların, 2 saat olan “İnsan Hakları ve Demokrasi” dersini ben 1’e [saate] indiriyorum. Geriye kalan [insan hakları ve demokrasi dersinden kalan] 1 saati Türkçe, fen bilgisi, matematik, sosyal bilgiler gibi ana derslerden birini işliyorum. Beden eğitimi, müzik, görsel sanatlar gibi dersleri es geçiyorum. 4. sınıflarda, 3 saat sosyal bilgiler dersi var. Zaten 3. ve 4. Sınıflarda dersi beraber yaptığım zaman, 1-2 saat fen [bilimleri] dersim kayboluyor. Müfredat, bizim en büyük problemimiz bu! **Elif-** Mesela bugün beden dersi [Beden eğitimi ve oyun] vardı. Öğretmen bir sayı söylüyordu, onu 25’e bölün diyordu zihinden. Bir önceki derste matematik olduğu için bizim için bir şey değişmedi. Beden eğitimi dersinde matematik yaptık, bir ders matematikti, şimdi iki ders matematik oldu resmen.

Eğitim Bilişim Ağı’na Yönelik Görüşler

Katılımcılar, Eğitim Bilişim Ağı’nın (EBA) geliştirilmesi gerektiğini [Ali, Efe, Ahmet] düşünmektedir:

Ali- Mesela online sınıflar oluşturulabilir mi? Ben en çok onu merak ediyorum. Okulda yaptığımız gibi, bizim girip tamamen canlı ders yapabileceğimiz bir ortam oluşturulabilir mi? Bu altyapı çok önemli. **Efe-** EBA, aslında çok güzel bir platform; ama ayıklanması gereken şeyler de var gibi geliyor bana. Çok karışık; özellikle ana sayfası. Orada “vitamin fabrika” diye bir bölüm var. Vitamin fabrika aslında şu dönemde özellikle faydalı olabilecek bir bölüm. Vitamin fabrika ile öğretmenler animasyon, eğitim materyalleri hazırlayabiliyor; ama kullanmasını bilmeniz gerekiyor. Vitamin fabrika 4-5 senedir var; öğretmenlere bu konuda eğitim verilmedi. İlk başladığı zamanlarda öğretmenlere “vitamin fabrika” ile ilgili eğitim verilseydi, bütün öğretmenler kendi animasyonlarını, kendi materyallerini, kendi testlerini oluşturabilirlerdi diye düşünüyorum. Biz [öğretmen camiası olarak] 1 milyonluk bir ekibiz. 1 milyon öğretmenden 100 bin öğretmen öğrense, 100 bin kişi vitamin fabrika’ya materyal atsa bir havuz oluşabilirdi. **Ahmet-** Tablete yüklediğimiz EBA’dan [uygulamasından] giriş yapamıyoruz. EBA’yi, tabletin sürümünü geçtiği için [özellik bakımından çalıştırmadığı için] yükleyemiyoruz. Aslında EBA’nın da burada büyük bir hatası var.

EBA, illa uygulamaya üzerinden canlı derse katılmayı zorunlu hale getirmiş. Yani kızım internetten EBA'ya giriş yapıp derse giremiyor maalesef!

3.10. Kıdem Yılı Fazla Olan Öğretmenlere İlişkin Görüşler

Katılımcılar, kıdem yılı fazla olan öğretmenlerin uzaktan eğitimde verimli olamadığını [Efe, Ahmet, Filiz, İpek] düşünmektedir:

Efe- *Tanıdığım bazı yaşlı öğretmenler var; “Zoom programında ses nasıl kısılıyor hocam? Çocuklar sürekli konuşuyorlar. Tahtayı [Zoom programının ekranını] karalıyorlar. Biz hiçbir şey anlatamıyoruz. Bütün sesler birbirlerine karışıyor.” diye bana anlatıyorlar. Teknolojik araçların nasıl çalıştığını bilmek lazım, bazı sıkıntılar oradan başlıyor. [yaşlı bir öğretmen] öğrenciyi derse almayı unutmuş, 1 ders saati boyunca derse girememiş çocuk. Web 2.0 araçlarını tanımak lazım; yani çağın teknolojisini bilmeyen öğretmen için, iş gerçekten çok zor. Bu şekilde olan öğretmenlere eğitim verilmesi lazım.*

Çalışmaya katılan iki ebeveyn kıdem yılı fazla olan öğretmenlerin teknolojik araçları etkin kullanamadığını ifade etmektedir.

Ahmet- *Öğretmenimiz dijital dünyaya çok vakıf değil. Birçok şeyde çocuklarımız [ona] yardımcı oluyor. Dersler yüz yüze eğitime göre tekdüze geçiyor diyebilirim. Birçok şeyi çocuklarımıza sorarak yapmaya çalışıyor, en azından iyi niyetli, gayretli ama dijital araçları pek iyi kullanamıyor; o anlamda biraz zorlanıyor öğretmenimiz. **Filiz-** Geçen yıl başka bir öğretmenimiz vardı, yaşlıydı. Çocuklarımıza bir paragraf veriyordu, okumaları için, “Sırayla sen bitirdin, sen başla şeklinde”; hocamız derste var mı? Yok muydu? Çocuğa sorarsınız değil mi, “Bu paragrafta ne anlatılıyor? Ne anladın çocuğum?” diye. Sanki mecbur kaldığı için derse girmiş gibiydi. Her gün çarpma işlemi soruyordu çocuklara. Matematik dersini biz hep çarpma işlemi ile bitiriyorduk. Problem çözeyim falan, yapmıyordu. Benim oğlum, öğretmen bana soru soracak diye korkuyordu. Çocuk cevap verdiğinde, özgüvenini yerler bir ediyordu. Öğretmenimiz yaşlıydı, duymuyordu. Bilmiyordu [teknolojik aletleri]; bizi WhatsApp'tan grup aramaları ile arıyordu yanlışlıkla. Ardından da uzaktan eğitime geçince yapamadı. Artık oğluma, “Ara öğretmenini, anlat!” diyordum. [Uzaktan eğitimde] Ya sesini açamıyordu, ya görüntüsünü açamıyordu. Mesela geçen yıl, uzaktan eğitim başladığında, çocuklara baskı yapıyordu. “EBA'ya girin, [bana] yorum yapın, attıklarımı beğenin, bana puan gelsin!” şeklinde. Öğrencileri birbirleri ile yarıştırtıyordu. Bir gece çocuğum sabaha kadar EBA üzerinden puan yapmaya çalıştığını gördüm.*

Genç bir sınıf öğretmeni ile çalışan İpek ise, derslerin bir önceki döneme göre daha eğlenceli olduğunu düşünmektedir.

İpek- *Eski öğretmenimiz bize şaka yapmıyordu, yeni öğretmenimiz şakalar yapıyor. Yeni öğretmenimiz dersi daha eğlenceli anlatıyor gibi geliyor. [Yeni öğretmenimiz] komik, arkadaşlarımızla konuşabiliyoruz, bizim fikirlerimizi alıyor, şakalar yapıyor, hiç sıkılmıyorum. Bana fazla söz hakkı veriyor. Eski öğretmenimiz bana fazla söz hakkı vermiyordu.*

Ailelere Yönelik Görüşler

Kimi katılımcılar ailelerin uzaktan eğitimde başarılı olabilmek amacıyla gerekli özveriği gösterdiğini düşünmektedir:

Ayşe- *Ben merkez öğretmeni olduğum için, o anlamda avantajlıyım. Velilerim de çok güzel ilgileniyor; ama yüz yüze eğitim gibi olmuyor tabi. [Ailelere] Her türlü web 2.0 aracı kullandırıyorum; eğitim düzeyi yüksek, bilinçli veliler. Köy öğretmeni olsaydım ya da kırsal bir yerde olsaydım zorluk çekerdim; ailelerden destek göremeyebilirdim. Eğitim seviyesi ne olursa olsun, ailenin çocuğuna karşı sorumluluğu önemli. Bunun dışında, [akademik anlamda] zorlanan öğrencilerimde, veli de pek ilgilenmeyince, o süreç [öğrenme süreci] uzuyor, arkadaşlarından geri kalıyor haliyle, aradaki makas açılıyor [arkadaşlarıyla]. Evde etkinlik, matematik yaptırması gerekiyor mutlaka [ailenin]. **Elif-** *Ödevlerimde yardım ediyorlar. Şimdi daha fazla yardımcı oluyorlar bana; çünkü konuları anlayamayabiliyorum. Çünkü öğretmen sınıfta herkesin yaptığını görebiliyordu [hepimizi kontrol ediyordu], şimdi yapamıyor.**

Kimi katılımcılar ise, ailelerin sürece olumlu katkı sağlayamadığını düşünmektedir:

Ali- *Aileler de bu süreçten çok olumsuz etkilendiler. Çocukların evde olmasıyla onların da iş yükü arttı. Çocuklar eğitimde [akademik açıdan] yardım alamaz hale geldi. Okulda çocuk eğitimini alıyordu. Köy okullarının olduğu bölgelerde birçok okuma-yazma bilme bilmeyen ya da ilkokul mezunu aile var. Derslerine pek yardım etmeleri mümkün değil. **Efe-** *Çocuk söylediğimizi yapıyor ama bazen veli [doğru cevabı] çocuğa söylüyor. Çocuğun doğru öğrenip öğrenemediğini anlayamıyoruz. [Öğrencinin durumunu] Benim sormam lazım, benim aramam lazım. Basamak kavramı ile ilgili bir video attım velilere, öğrencilerin bir materyal tasarlamasını istedim. İki aile geri dönüş yaptı. **Fatma-** *Çocuklarıma destek olabilmek için, “Derslerinizi yapın, bu sizin göreviniz.” diyorum. Ben onlara ders yaparken destek olamıyorum, sağlık sorunlarım var gözlerimle ilgili. Diğer çocuklar [sınıf arkadaşları] gibi ilerleyemedi, harfler şimdi bitmek üzere ama biz çok gerideyiz. Çabuk, hızlı gitmek istiyor öğretmen; ben buna karşıyım. Eşim, başka yerde çalışıyor [il dışında], ben tek başımayım, üç çocuğum var. Evin bütün ihtiyaçları ile ben ilgileniyorum; yemek, market, manav, temizlik. Hangi birine yetişebilirim?***

Pandemi Sonrası Eğitime İlişkin Görüşler

Katılımcıların bazıları, pandemi sonrası uzaktan eğitimin devam etmemesi gerektiğini [Fatma, Ahmet, Elif, Hakan] düşünmektedir.

Fatma- Pandemi bittiğinde ben yüz yüze eğitim istiyorum, çocuklarım geride kaldılar; ben bu şekilde onlara eğitim veremiyorum. **Filiz-** Pandemi bittiğinde uzaktan eğitim olmasın, ne gerek var? Okul olduğunda [çocuklarım] kendilerine bir plan yapıyorlar. Okula geç kalacağım kaygısı oluyor, erkenden kalkıyorlar, kahvaltılarını yapıyorlar. Okuldan gelince çocuk ne yapacağını biliyor. Yemeğini yedikten sonra, ödevini yapıyor, yatma saati gelince yatıyor. Ama böyle uzaktan eğitim olunca, “Amaaaan! Ne olacak ki?” havasında çocuklar. Bir derse de girmeyiz, rahatlık var çocuklarda [uzaktan eğitimde]. **Elif-** Okula giderek eğitim almak isterim tabi ki. Okul ile birlikte uzaktan eğitimin olması benim için biraz saçma olur. Hem okulda görüyoruz [dersi], yoruluyoruz. Yüz yüze eğitim daha eğlenceli; çünkü beden dersinde [beden eğitimi ve oyun] aşağıya [bahçeye] iniyorduk, çok güzel oluyordu. **Hakan-** Yüz yüze eğitim bence en iyisi, arkadaşlarımla oyun oynayabiliyorum. Öğretmenimi iyi görebiliyorum, duyabiliyorum; öğretmenimin sesi kısık kısık gelmiyor. Ara sıra ses parazitli parazitli geliyor, çok rahatsız ediyor beni. Ben yüz yüze eğitimi özlemiyorum. [Yüz yüze eğitimde] Sesimi açacağım diye iki saat beklemiyorum. Okuldaki gibi eğlenemiyoruz.

Bu görüşün aksine bazı katılımcılar uzaktan eğitimin pandemi sonrasında yüz yüze eğitime entegre edilebileceğini düşünmektedir:

Ali- Eğitim için çok büyük bir kaos ama aynı zamanda çok büyük bir fırsat. Çünkü ben pandemi sürecinde, yıllardır öğretmen arkadaşlarımla konuştuğum eğitime dair bütün eksikliklerin hepsinin ortaya çıktığı bir dönem. Bu süreçte, okulların durumları, altyapısı ortaya çıktı. Türkiye’de eğitim-öğretimin tamamen öğretmenlerin çabası, inisiyatifi gittiği görüldü. Öncelikle, [nitelikli] altyapının kırsaldan merkeze kadar oluşturulması lazım. Altyapı da eksiklikler var. Bu sağlandıktan sonra, müfredatın kesinlikle güncellenmesi lazım. Dünyadaki şartlar değişmiş, günün getirdikleri değişmiş, çağ değişmiş; konuların, kazanımların güncellenmesi, sadeleştirilmesi lazım. Bir de ilkokulda çok detaylı şekilde konulara yer vermektense, belirli önemli noktalara odaklanmak lazım. Örneğin, çocuklara teknoloji eğitimi falan vermiyoruz. Teknoloji ile ilgili konuların girmesi lazım [müfredata]; kodlama eğitimi, algoritmik konular. 30-40 yıllık konular hala derslerde, çağ değişti; yapay zeka konuşuluyor. Bizim derslerimizde “yapay zeka” ile ilgili konumuz yok. **Ayşe-** Bilgisayar yok, yetmiyor ki bize. Ben oturma odasındayım, eşim [öğretmen] o başka odada, iki çocuğum var onlarda ayrı ayrı odalardalar. Sabah dördümüz birlikte ders yapıyoruz. Bence, yüz yüze eğitim olsun diyorum. Uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimi birlikte kullanabiliriz. Mesela, cumartesi günleri konuları anlamayan çocuklarla dersler yapabiliriz. **Efe-** Bu uzaktan eğitim süreci, pandemi bitse bile devam edecek bence; hatta daha faydalı olacak. EBA üzerinden yaptığımız canlı derslerin ileride bireysel ihtiyacı olan öğrencilere fayda sağlayacağını düşünüyorum. Şu anda bunu uygulayamıyoruz. Pandemi bittiğinde şöyle bir şey yapabiliriz. Gelecek yıl, 2. sınıfa geçince, baktınız iki öğrenciniz [akademik anlamda] geriden geliyor; bu iki öğrenci ile canlı ders yapabilirsiniz veya çok ileride olan bir öğrenciniz vardır ona ders yapabilirsiniz. Pandemi bittikten sonra uzaktan eğitim bize daha çok fırsat sağlayacak. EBA’yı geliştirmeye çalışıyorlar, eksiklikler var. Bence öğretmenlerden geri bildirim alınabilir veya her il

*EBA ile ilgili ar-ge birimini kurabilir. 81 il için formatörler tanımlanabilir. 81 ilden geri bildirimler alınabilir. EBA’da ne olması gerektiği ile ilgili öğretmenlerden fikir almaları lazım. Eba’ya her şeyi yükleyemiyorsunuz, materyaller ile ilgili veri kısıtlaması var; yani belirli bir megabayt dosyayı yükleyebiliyorsunuz. Oyun ve materyal yok denecek kadar az. **Ahmet-** Artık hiçbir şey eskisi gibi olamayacak. Yüz yüze eğitim başlasa bile, uzaktan eğitimin hayatımıza geldiğini artık kabul edelim. Okula gidemeyen öğrenciler için mi planlarlar bilemiyorum ama belki o gün hasta olan öğrenciler uzaktan eğitim ile derse katılabilir.*

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime İlişkin Aldıkları Eğitimler

Araştırmaya dahil olan öğretmenler, uzaktan eğitim ile ilgili çeşitli eğitimler aldıklarını ifade etmektedirler:

Ali- Bakanlığın eğitimleri-yazılım ve programlama kursları-genellikle meslek liselerine yönelik, ilkokullara yönelik programlar yok...Samsun Akademi’nin, isteğe bağlı eğitimleri oluyor. Bakanlığın uzaktan eğitim ile ilgili kurslarına katıldım. Genellikle Zoom ve EBA’nın kullanımıyla ilgili eğitimler aldım. Uzaktan eğitimde kullanılacak olan programlar, Zoom, Kahoot, EBA, Google Classroom [ile ilgili bilgi aldım]. **Ayşe-** Samsun Akademi’den verilen eğitimlere de katılıyorum. Teknolojik web araçlarından kullanılması gerekenler ile ilgili eğitimlere katıldım. Çocuklara yönelik web 2 araçları ile ilgili eğitimler aldım. Mesela “Quizizz” online sınav aracı. Kahoot programını öğrendim bu eğitimlerde. Yarım saatinizi alıyor öğrenmek. **Efe-** Web 2 araçları ile ilgili bir eğitim almadım. İnternette araştırıyorum, daha sonra Youtube üzerinden araştırıyorum, sonra kendim uyguluyorum. Eğitimleri takip ediyorum; mesela Samsun Akademi’yi takip ediyorum. Rize’de bilişim öğretmeni var onu takip ediyorum; Google classroom ile ilgili eğitimler veriyor.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmanın birinci probleminde, “Sınıf öğretmenleri, uzaktan eğitim süreci ile ilgili ne düşünülmektedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde farklı öğretim yöntem ve tekniklerine başvurdukları, çeşitli uygulama ve programları eğitsel bir araç olarak kullandıkları tespit edilmiştir. Bununla birlikte sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim için gerekli olan teknolojik alt yapının yetersiz olduğuna ve okullarda uygulanan ilköğretim müfredatının uzaktan eğitim ile entegre olmadığına vurgu yaptıkları belirlenmiştir. Nitekim Kurt, Kandemir ve Çelik (2021) tarafından sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin görüşlerinin incelendiği çalışmada da benzer bir bulguya ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecini; iş yüklerinin artması, öğrencilerin uzaktan eğitime erişememesi, öğrencilerin ders esnasında kontrol edilememesi gibi nedenlerle verimsiz olarak değerlendirmektedir. Bu bulguya paralel bir sonuç,

Kabapınar, Kanyılmaz, Ören Koçhan ve Atik (2021) tarafından gerçekleştirilen çalışmada da ulaşılmıştır. Bununla birlikte bazı sınıf öğretmenlerinin ise, ilerleyen yıllarda uzaktan eğitimin yüz yüze entegre edilebileceğini düşündükleri tespit edilmiştir.

Araştırmanın birinci problemi kapsamında sınıf öğretmenlerinin, uzaktan eğitim sırasında gerçekleştirdikleri öğretim faaliyetleri incelenmiştir. Bilindiği gibi, uzaktan eğitim sürecinde öğrencileri derse güdüleyebilmek için çeşitli planlamalar yapılmalıdır; öğretmenler ders ile ilgili gerekli ön hazırlıkları yapmalı, dersin içeriğini teknoloji ile birleştirmeli (Shelton ve Saltsman, 2004), farklı öğrenme stillerine sahip öğrencilere yönelik teknoloji tabanlı etkinlikler (Zapalska ve Brozik, 2007) planlamalıdır. Putri ve arkadaşları (2020) bu durumu, çok fazla hazırlık, çaba ve zaman gerektirmesi nedeniyle bir tür "sihirbazlık" olarak tanımlamaktadır. Uzaktan eğitim sürecinde; araştırma, proje ve ürün temelli öğretim yöntemi, işbirlikçi öğrenme (Burd ve Buchanan, 2004; Dixson, 2010), STEM gibi disiplinlerarası uygulamalar (Kefalis ve Drigas, 2019), web temelli eğitici oyunlar (Bidarra, Rothschild ve Square, 2011) e-portfolyo, haritalar, grafikler ve tablolar, fotoğraflar, çevrimdışı görevler, eğitici videolar tercih edilebilir (Burd ve Buchanan, 2004). Bu araştırmanın bulgularına göre, bazı öğretmenlerin dersin işlenişi sırasında videolar, eğitici oyunlar (Jinx play puzzle, çarkıfelek), mobil uygulamalar (Star Walk 2, çevrimiçi testler), masallar, STEM uygulamaları, web 2.0 araçları ile dersi zenginleştirme (Wordwall, Padlet) çalışmaları yaptıkları belirlenmiştir. İçeriğin planlanması ve uygulanmasını kapsayan bu faaliyetler, öğrencileri çeşitli değişkenlere (öğrencilerin öğrenme stilleri, öğrenci ihtiyaçları, araştırma/proje konusu) göre gruplayarak gerçekleştirilebilir (Zapalska ve Brozik, 2007). Nitekim, Burd ve Buchanan'a göre (2004), uzaktan eğitim sınıf ortamı en fazla 12 kişi olacak şekilde tasarlanmalıdır. Öğrencilerin, eş zamanlı olmayacak (asenkronize) şekilde araştırmalarına/projelerine hazırlanması ve onlara eş zamanlı (senkronize) canlı dersler ile küçük gruplar halinde geribildirimler verilmesi içsel motivasyonu daha gerçekçi hale getirebilir. Nitekim, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinden sadece bir tanesinin [Ayşe], öğrencileri akademik başarılarına göre grupladığı, öğrenciler ile birlikte çeşitli projeler hazırladığı, bu şekilde öğrencilerin başarı açısından ayrışmasını engellemeye çalıştığı belirlenmiştir. Uzaktan eğitimin, proje ve ürün temelli tasarlanması, öğrencilerin öğrenme sürecinde sorumluluk olarak, öğrenme biçimini kişiselleştirmesine ve deneyimlerini artırmasına olanak sağlayabilir.

Uzaktan eğitimin uygulayıcısı olan öğretmenlerin; teknoloji okuryazarlığı, teknoloji ile ilgili bilgi ve becerileri, teknolojiye yönelik tutumları, verilecek eğitimin niteliği ile ilgili belirleyici faktörler arasındadır (Putri vd., 2020). Bu bağlamda araştırmanın birinci problemi kapsamında ulaşılan bir başka sonuç ise, çalışmaya katılan öğretmenlerin Zoom, Google Classroom, Kahoot vb. gibi uygulamalar ile ilgili eğitimler aldıkları, web 2.0 araçlarını aktif bir şekilde kullanmaya çalıştıklarının tespit edilmesidir. Sınıf öğretmenlerinin bu uygulamalar ile eğitici oyunlar tasarlamaya çalıştıkları belirlenmiştir. Buna rağmen, katılımcıların ifadelerine göre, kıdem yılı fazla olan bazı öğretmenlerin, uzaktan eğitim sürecinde, anlatım ve soru-cevap yöntemini sıklıkla kullandıkları, öğrencilere geribildirim vermekte zorlandıkları, rekabetçi bir ortam oluşturdukları, teknolojik cihazları etkin bir şekilde kullanamadıkları görülmektedir. Bu yöntemin yoğun şekilde uygulandığı sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin uzaktan eğitim ile ilgili olumsuz düşüncelere sahip oldukları tespit edilmiştir. Bir başka ifadeyle, anlatım yönteminin sıklıkla kullanımı öğrencileri derse güdüleyemediği ve dersi eğlendirici hale getiremediği anlaşılmaktadır.

Uzaktan eğitim, nitelikli bir planlama ve paydaşların sorumluluklarını yerine getirmesini gerektirir. Bu bağlamda, sınıf öğretmenleri ve bazı ebeveynlerin uzaktan eğitim sürecinde iş yüklerinin, yüz yüze eğitime göre arttığını tespit edilmiştir. Buna bağlı olarak katılımcıların, ev ortamındaki yaşam rutinlerinde aksaklıklar ve yoğun stres yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların iş yükünü artıran bir başka faktör ise, müfredattır. Bir başka ifadeyle, müfredatın uzaktan eğitim sürecinde yaşanan aksaklıklara cevap verebilecek şekilde tasarlanmadığıdır. Özel önlemler gerektiren pandemi döneminde, Mili Eğitim Bakanlığı'nın müfredat üzerinde hiçbir değişiklik yapmaması katılımcıların üzerinde "*müfredatı yetiştirme baskısı*" oluşturmaktadır. Bu durum, bireylerin performansını düşürerek, tükenmişliğe sebep olabilir (Duraku ve Hoxha, 2020). Müfredat ile ilgili getirilebilecek bir başka eleştiri ise, müfredatın teknoloji entegrasyonunun yetersizliğidir. Nitekim, ilkökul programları ile ilgili yürütülen bir başka çalışmanın bulgularına göre, (Kaya, 2020), kimi ders programlarının içeriğinde teknoloji ile ilgili herhangi bir kazanım bulunmazken, bazı derslerde kazanımların teknoloji ile yüzeysel bir şekilde ilişkilendirildiği belirlenmiştir. Bu bağlamda, Milli Eğitim Bakanlığı'nın müfredat üzerinde değişikliğe gitmesi önerilmektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin dijital okuryazarlık ve dijital yetkinlik becerilerini geliştirmek amacıyla programlar geliştirmeli ya da var olan programların içeriğine gerekli entegrasyon sağlanmalıdır.

Uzaktan eğitimin niteliğini belirleyen ön şart, teknolojik altyapının sağlanmasıdır (Chen, 2020). Konu ile ilgili yapılan çalışmada uzaktan eğitimde kullanılan teknolojik alt yapının (EBA) yetersiz oluşuna dikkat çekmektedir (Yurtbakan ve Akyıldız, 2020). Bu araştırmanın sonuçlarına göre, uzaktan eğitim için sağlanan altyapının, paydaşların ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olmadığıdır. Uzaktan eğitim aracı olarak kullanılan EBA ve Zoom programlarının teknik aksaklıklar nedeniyle sürdürülebilir bir görsel eğitim ortamı sağlayamadığı görülmektedir. Bu araştırmanın dikkat çekici bir başka sonucu ise, merkezi bölgeler ile kırsal bölgelerde uzaktan eğitime erişim bakımından farklılıklar olduğunun tespit edilmesidir. Özellikle, (katılımcıların ifadelerine göre) Vezirköprü ilçesinde, okulların ve ailelerin yeterli sayıda teknolojik cihaza sahip olamadıkları ve uzaktan eğitime katılımın düşük olduğu görülmektedir. Bu çalışmanın sonuçlarıyla benzer bir bulguya, Atalay ve Şengül (2014) tarafından gerçekleştirilen çalışmada da rastlanmaktadır. Nitekim, kırsal bölgelerde görev yapan sınıf öğretmenlerinin yarısı, okullarındaki teknolojik cihazların eğitim-öğretim için yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bu bağlamda, Milli Eğitim Bakanlığı'nın kırsal bölgelere yönelik özel projeler geliştirmesi gerektiği düşünülebilir.

Araştırmanın ikinci probleminde, “Ebeveynler, uzaktan eğitim süreci ile ilgili ne düşünmektedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Ebeveynlerin, uzaktan eğitime yönelik -çoğunlukla- olumsuz görüşlere sahip oldukları belirlenmiştir. Çalışmaya katılan bazı ebeveyn ve öğrenciler, kıdem yılı fazla olan sınıf öğretmenlerinin uzaktan eğitim sırasında başarılı bir öğretim süreci planlayamadıkları ifade etmiştir. Bununla birlikte, kimi ailelerin uzaktan eğitimin gerektirdiği teknolojik araç ve gereçlere sahip olmadığı, öğrencilere öğretim faaliyetleri konusunda rehberlik yapamadıkları tespit edilmiştir. Nitekim literatürde ebeveynlerin uzaktan eğitim sırasında yeterli donanıma sahip olmadığını belirleyen çalışmalar bulunmaktadır (Kabapınar, Kanyılmaz, Ören Koçhan ve Atik, 2021). Araştırmanın ikinci sorusu kapsamında elde edilen önemli bir başka sonuç ise, öğrencilerin teknolojik araç ve gereçlerle fazla vakit geçirdiklerinin gözlemlenmesi ve bu nedenle asosyalleştiklerinin ifade edilmesidir.

Aile, uzaktan eğitimin niteliğini etkileyen önemli bir faktördür. Öğretmenlerin bu süreci başarılı yürütebilmesi, aile ile işbirliği yapması ve düzenli iletişim kurması ile gerçekleşebilir (Putri vd., 2020). Ebeveynlerin teknoloji ile ilgili bilgi ve becerileri, teknolojiye karşı tutumları, ekonomik yeterlikleri, çocuğun pedagojik ihtiyaçlarına cevap verebilme becerileri, öğretim yöntem ve tekniklerine yönelik bilgileri süreci etkileyebilme potansiyeline sahiptir (Rasmitadila vd., 2020).

Ayrıca ev ortamının uzaktan eğitime uygun olması da gerekli bir başka ön koşuldur. Bu araştırmanın sonucuna göre, ailelerin merkezi okullarda öğretim faaliyetlerinde öğretmen ile iş birliği içinde olduğu belirlenirken; kırsal bölgelerdeki okullarda ise ailenin süreci yönetemediği tespit edilmiştir. Bu durumda, kırsal bölgelerde eğitim gören öğrencilerin akademik başarı açısından, diğer arkadaşlarından negatif yönde ayrıştığı söylenebilir.

Araştırmanın dikkat çekici bir başka sonucu ise, aileler ve öğrenciler tarafından “öğretmen” ve “okul” kavramlarının disiplin ile özdeşleştirilmesidir. Bilindiği gibi, yapılandırmacı eğitimin temel felsefesi, bireylerin kendi öğrenme sürecini, öğretmen rehberliğinde tasarlaması ve sürdürülebilir kılmasıdır (Jaleel ve Verghis, 2015). Bu araştırmanın sonuçlarına göre, öğrenci ve ailelerin bu ilkeyi içselleştiremedikleri; aksine dışsal uyarıcıların yoksunluğu nedeniyle süreci yönetmekte zorluk çektiği tespit edilmiştir.

Araştırmanın üçüncü probleminde, “Öğrenciler, uzaktan eğitim süreci ile ilgili ne düşünmektedir?” sorusuna cevap aranmıştır. Bu araştırmaya katılan öğrencilerin tamamının uzaktan eğitime ilişkin olumsuz görüşlere sahip olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin bazılarının, uzaktan eğitim sürecinde bağlantı sorunları yaşadıkları belirlenmiştir. Ayrıca bazı öğrencilerin uzaktan eğitimde derslerin sıkıcı geçtiğini düşündükleri görülmektedir. Ayrıca öğrencilerin okulu öğretim işlevinin yanı sıra sosyalleşmek, eğlenmek ve oyun oynamak için bir mekan olarak gördükleri tespit edilmiştir.

Çalışmanın sonuçlarına göre, uzaktan eğitim sürecinin ve sokağa çıkma kısıtlamasının çocukları olumsuz etkilediği belirlenmiştir. Araştırmaya katılan ebeveynlerin bazıları, pandemi nedeniyle çocukların okula gitme, oyun oynama gibi rutin faaliyetlerinden uzaklaşarak asosyal davranışlar sergiledikleri ifade etmişlerdir. Nitekim UNICEF’e göre (2020a), pandemi sürecinde dikkat edilmesi gereken konuların başında çocukların sosyalleşme ihtiyacı gelmektedir. Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinden elde edilen sonuçlarda çocuklarda sosyalleşme ihtiyacının giderilmesi gerektiği ve bunun bağımlılığı arttırdığı ifade edilmiştir. İlkokul çağındaki çocukların ekran başında 2 saati aşmayacak şekilde vakit geçirmeleri önerilir (Sigman, 2010). İlkokul çağı çocuklarının ekran başında geçirdiği sürenin artması, fiziksel ve psikolojik açıdan olumsuz sonuçları doğurabilecek davranışları tetikleyebilir (Groves ve Anderson, 2017). Nitekim bu araştırmanın sonuçlarına göre, öğrencilerin şiddet içeren çevrimiçi oyunları yoğun şekilde oynadıkları belirlenmiştir. Ayrıca, özellikle ailelerin çocuklara teknolojiyi hangi amaçlarla nasıl kullanacağı konusunda rehberlik etmesi, rol model olması, ayrıca onlarla nitelikli vakit geçirerek

süreci yönetebilmesi önemlidir. Nitekim Ayas Ve Horzum (2013) tarafından gerçekleştirilen araştırmada, öğrencilerin internet bağımlılığı üzerinde ailelerin tutumlarının önemli bir faktör olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte, Medikoğlu (2013), ailelerin öğrencilerin internet kullanımı üzerinde belirleyici olabildiği sonucuna ulaşmıştır. Bahsedilen güçlüğün üstesinden gelebilmek amacıyla çeşitli aktiviteler gerçekleştirilebilir. Sınıf öğretmenleri, çocukların teknolojik cihazlar ile geçireceği vakti, nitelikli mobil oyunlar ve uygulamalar ile dizayn edebilir. Ayrıca, sınıf öğretmeni her gün ders saatlerinin dışında öğrencilerin akranları ile vakit geçirebilmeleri için “sohbet” saatleri planlayabilir. Öğretmen ve ebeveyn rehberliğinde çevrimiçi sinema, tiyatro ya da konser aktiviteleri öğrenciler ile birlikte gerçekleştirilebilir.

Bu araştırmanın bulgularına göre, katılımcıların pandemi sonrası eğitimi ile ilgili farklı görüşlere sahip olduğu tespit edilmiştir. Kimi katılımcılar pandemi sonrasında uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime entegre edilmesi gerektiğini düşünüyorken; katılımcıların bazıları ise, pandemi sonrası uzaktan eğitimi “gereksiz” olarak nitelendirmiştir. Fiziksel dünya ile dijital dünyanın etkileşiminin arttığı bilinmektedir. Dijital ortamlarda gerçekleşen birçok olay ve olgunun, fiziksel dünyayı ekonomik, politik, psikolojik ve sosyolojik açıdan etkilemesi kaçınılmazdır (Zhao, 2020). Dijitalleşmenin toplumsal yaşamın her alanını kuşattığı bu yıllarda, eğitimin bu duruma kayıtsız kalamayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda; gelişmek, üretmek, birlikte barışçıl yaşayabilmek amacıyla bireylerin “dijital yetkinlik, dijital okuryazarlık (Ferrari, Punie ve Redecker, 2012), küresel yetkinlik ve küresel dayanışma” becerilerini kazanmaları gerekmektedir (Reimers, 2009). Bireylerin bahsedilen becerileri elde ederek, dijital ortamda öğrendiği bilgiyi sorgulaması, bu bilgileri fiziksel ortamda kullanması, küresel sorun ve problemlere yönelik akılcı ve barışçıl çözümler getirmesi, birlikte yaşayabilme kültürüne elde edebilmesi amaçlanmaktadır (Zhao, 2020). Bu nedenle, uzaktan eğitimin yüz yüze eğitime entegresinin önemli ve gerekli olabileceği düşünülmektedir.

Eğitim sistemi üzerinde yaşanan değişimin, bu kadar ani bir biçimde gerçekleşeceği birçok kişi tarafından beklenen bir sonuç değildir. Bu açıdan bakıldığında, “pandemi” Türk eğitim sisteminin aksayan yönlerini ortaya çıkaran bir turnusol kâğıdı olarak değerlendirmek gerekir. Özetle; *alt yapı yetersizliği, müfredatın teknoloji ile ilgili entegrasyon problemi, bazı öğretmen ve ailelerin süreci yönetememesi, uzaktan eğitime erişimin kırsal bölgelerde düşük olması* üzerinde düşünülmesi gereken sorunlar olarak ifade edilebilir.

Kaynaklar

- Agarwal, V. ve Sunitha, B. K. (2020). COVID – 19: Current pandemic and its societal impact. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(5), 432-439.
- Allen, M., Mabry, E., Mattrey, M., Bourhis, J., Titsworth, S. ve Burrell, N. (2004). Evaluating the effectiveness of distance learning: A comparison Using meta-analysis. *Journal of Communication*, 54(3), 402-420.
- Ayas, T. ve Horzum, M. B. (2013). İlköğretim öğrencilerinin internet bağımlılığı ve aile internet tutumu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 46-57.
- Boulind, A., Mendez C. D., ve Vilar, A. (2014). Is students' performance in primary and secondary schools related positively with the use of mobile technology and mobile learning in the classroom? Inted2014: 8th International Technology, Education And Development Conference, Book Series: Inted Proceedings, 373– 379.
- Burd, B. A. ve Buchanan L. E. (2004). Teaching the teachers: teaching and learning online. *Reference Services Review*, 32(4), 404-412.
- Chen, T., Peng, L., Yin, X., Rong, J., Yang, J. ve Cong, G. (2020). Analysis of user satisfaction with online education platforms in China during the Covid-19 pandemic. *Healthcare*, 8(200), 1-26.
- Creswell, J. W. (2013). *Nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları araştırma deseni*. (Çev. Ed. Demir, S. B.). Ankara: Eğiten Kitap.
- Dey, P., ve Bandyopadhyay, S. (2018). Blended learning to improve quality of primary education among underprivileged school children in India. *Education and Information Technologies*, 24, 1995-2016.
- Dixson, M. D. (2010). Creating effective student engagement in online courses: What do students find engaging? *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 10(2), 1 – 13.
- Dombrowski, S., Gischlar, K. ve Theo Durst, T. (2007). Safeguarding young people fromcyberpornography and cyber sexual predation: A major dilemma of the Internet. *Child Abuse Review*, 16(3), 153–170
- Dubey, S., Biswas, P., Ghosh, R., Chatterjee, S., Dubey, M. J., Chatterjee, S., Lahiri, D. ve Lavie, C. J. (2020). Psychosocial impact of COVID-19. *Diabetes & Metabolic Syndrome: Clinical Research & Reviews*, 14, 779-788.
- Duraku, Z. H. ve Hoxha, L. (2020). The impact of COVID-19 on higher education: A study of interaction among students' mental health, attitudes toward online learning, study skills, and changes in students' life. Retrieved from <https://www.researchgate.net/publication/341297812> The impact of COVID-19 on education and on the well

being of teachers parents and students Challenges related to remote online learning and opportunities for advancing the quality of education

- Ferrari, A., Punie, Y., ve Redecker, C. (2012). Understanding digital competence in the 21st century: An analysis of current frameworks. *21st Century Learning for 21st Century Skills*, 75(63), 79- 92.
- Groves, C. L. i Anderson, C. A. (2015). Negative effects of video game play. U: R. Nakatsu, M, Rauterberg i P. Ciancarini (Ur.), *Handbook of Digital Games and Entertainment Technologies* (syf. 1-26). Singapore: Springer.
- Jaleel, S., ve Verghis, A. M. (2015). Knowledge creation in constructivist learning. *Universal Journal of Educational Research*, 3(1), 8-12.
- Kabapınar, Y., Kanyılmaz, B. M., Ören Koçhan, N. ve Atik, U. (2021). Öğretmen ve velilerin gözünden öğrencilerin uzaktan eğitime katılımlarının öyküleri: “Uzaktan eğitim mi, uzakta kalan eğitim mi?”. *Temel Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 79-98.
- Kaya, M. F. (2019). İlkokul öğretim programlarının teknoloji entegrasyonu bakımından incelenmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(Özel Sayı), 1063-1091.
- Kefalis, C. ve Drigas, A. (2018). Web based and online applications in STEM education. *International Journal of Engineering Pedagogy*, 9(4), 76-85.
- Kurt, K., Kandemir, M. A. ve Çelik, Y. (2021). Covid-19 pandemi sürecinde uzaktan eğitime ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri. *TÜBAD*, 6(1), 88-103.
- Lewis, A., Whitetid, A. ve Dikkers, A. (2015). Autonomy and Responsibility: Online Learning as a Solution for At-Risk High School Students. *International Journal of E-Learning & Distance Education*, 29(2), 1-11.
- Maher, D. (2008). Cyberbullying: An ethnographic study of one Australian upper primary schoolclass. *Youth Studies Australia*, 27(4), 32-39.
- Mason, J. (2002). *Qualitative Researching*. Second Edition. London: SAGE Publications.
- Medikoğlu, D. (2018). İlkokul 4. Sınıf öğrencilerinin internet bağımlılığı düzeylerinin belirlenmesi ve akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma. Desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. Ed. Turan, S.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Oliveira, M. M. S., Penedo, A. S. T. ve Pereira, V. S. (2018). Distance education: Advantages and disadvantages of the point of view of education and society. *Dialogia*, 29, 139-152.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. (Çev. Ed. Bütün, M. ve Demir, S. B.). Ankara: Pegem Akademi

- Paul, J. ve Jefferson, F. (2019). A comparative analysis of student performance in an online vs. face-to-face environmental science course from 2009 to 2016. *Frontiers in Computer Science*, 1(7), 1-9.
- Putri, R. S., Purwanto, A., Asbari, M., Wijayanti, L. M., Pramono, R. ve Hyun, C. C. (2020). Impact of the COVID-19 pandemic on online home learning: An explorative study of primary schools in Indonesia. *International Journal of Advanced Science and Technology*, 29(5), 4809 – 4818.
- Reimers, F. (2009). Global competency is imperative for global success. *Chronicle of Higher Education*, 55(21), 29-31.
- Rasmitadila, R., Aliyyah, R. R., Rachmadtullah, R., Samsudin, A., Syaodih, E., Nurtanto, M. ve Tambunan A. R. S. (2020). The perceptions of primary school eachers of online learning during the COVID-19 pandemic period: A cases Study in Indonesia. *Journal of Ethnic and Cultural Studies*, 7(2), 90-109.
- Sadeghi, M. (2019). A shift from classroom to distance learning: Advantages and limitations. *International Journal of Research in English Education*, 4(1), 80-88.
- Shelton, K. ve Saltsman, G. (2004). Tips and tricks for teaching Online: How to teach like a pro! *International Journal of Instructional Technology & Distance Learning*, 1(10), 53-64.
- Sigman, A. (2010). The impact of screen media on children: a eurovision for parliament. *Archives of Disease in Childhood*, 97(11), 35-42.
- Touyz, S., Lacey, H. ve Hay, P. (2020). Eating disorders in the time of COVID-19. *Journal of Eating Disorders*, 8(19), 1-3.
- United Nations International Children's Emergency Fund (2020a). *Supporting children's nutrition during the COVID-19 pandemic*. Retrieved from <https://www.unicef.org/media/68521/file/Supporting-children%E2%80%99s-nutrition-during-COVID-19-2020.pdf>
- United Nations International Children's Emergency Fund (2020b). *COVID-19 and its implications for protecting children online*. Retrieved from <https://www.unicef.org/media/67396/file/COVID9%20and%20Its%20Implications%20for%20Protecting%20Children%20Online.pdf>
- Wang, C., Pan, R., Wan, X., Tan, Y., Xu, T., Ho, C. ve Ho, R. (2020). Immediate psychological responses and associated factors during the initial stage of the 2019 coronavirus disease (COVID-19) epidemic among the general population in China. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(5), 1-25.
- World Health Organization (2020). *Coronavirus disease 2019 (COVID-19) Situation Report–73*. Retrieved from <https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200402-sitrep-73-covid-19.pdf>

- Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yurtbakan, E. ve Akyıldız, S. (2020). Sınıf öğretmenleri, ilkokul öğrencileri ve ebeveynlerin Covid-19 izolasyon döneminde uygulanan uzaktan eğitim faaliyetleri hakkındaki görüşleri. *Turkish Studies*, 15(6), 949-977. <https://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.43780>
- Zapalska, A. ve Brozik, D. (2006). Learning styles and online education. *Campus-Wide Information Systems*, 24(1), 6-16.
- Zhao, Y. (2020). Tofu is not cheese: Rethinking education amid the COVID-19 pandemic. *ECNU Review of Education* 3(2), 189-203.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Distance education has some advantages and disadvantages. As it is known, taking responsibility is a dominant requirement in process of distance education. Especially considering developmental characteristics of primary school students, it will be difficult for students to manage process without parental support. The aim of this research is to determine the opinions of primary school teachers, students and families about distance education process. For this purpose, the study focused on the following questions:

1. What do primary school teachers think about process of distance education?
2. What do parents think about process of distance education?
3. What do students think about process of distance education?

Method

Phenomenology design was used in this research, in which primary school teachers, parents and students' opinions were examined about distance education process regarding with a qualitative research. Two different forms were used as data collection tools in this research: one of them is semi-structured interview form, which is created to examine the feelings, thoughts and experiences of the participants regarding research subject. 3 primary school teachers, 3 parents and 3 students voluntarily participated to the research. With the purpose of collecting the data, semi-structured interviews were carried out via "Zoom" program at the hours that participants deemed appropriate, by recording voice records within their own knowledge. The data obtained as a result of semi-structured interviews were analyzed by content analysis technique.

Findings

Effects on children

Participants think that closing schools and lockdown rules has negative consequences on students due to the epidemic.

Fatma- They cannot go out, they cannot relieve stress. They constantly watch television, play games on the phone, watch video on Youtube.

Opinions on distance education

Many of the participants have negative views about distance education. Most of the participants stated that they had technical problems in distance education.

Hakan- When many of my friends speak constantly, I cannot hear my teacher. The program turns out me from time to time. If teacher is talking something important, i'm missing it because Zoom program threw me out.

Methods used in distance education

Participants have different opinions about methods that used in the distance education.

İpek- I am trying to use web 2.0 tools. I am using Wordwall. For example, we can create games there.

Opinions about school

Participants express concept of school, as an area of socialization place, promoting value and effective learning.

Ahmet- When they went to school, they were at least socializing; they were socializing with their friends and teachers.

Teacher / school as a disciplinary figure

All of the parents participating of research continue to understand teachers and schools, as tools of external discipline.

Filiz- We had a certain order. We were eating after school, doing homework, and going to bed right away; because he will wake up in the morning. Right now, he doesn't sleep, he just wakes up in the morning before classes.

Opinions about workload

Participants state that their workload increases with distance education:

Ali- We carried the burden of school to home; this is an incredible weight. Our workload was already too much, it increased completely with distance education.

Opinions about Ministry of Education.

Many of the participants brought various criticisms to the ministry. Participants state that it is not correct to include the multigrade class to distance education, the number of lesson hours are too much determined for distance education.

Efe- In what time will kids do homeworks? 6 hours online lessons already are too much for me; I think it is too much for primary school.

Criticism to the curriculum

Some of the participants think that the curriculum is not suitable for distance education:

Efe- One of the ministry's biggest mistakes is the curriculum. Curriculum should be simplified by Ministry of Education.

Opinions about EIN

Participants think that Education Informatics Network (EIN) should be developed:

Ali: It needs to be improved. For example, can online classes be created? I am most curious about it.

Views on teachers with more seniority years

Participants think that teachers with more years of seniority cannot be efficient in distance education:

Ahmet: Our teacher is not very familiar with digital world. Our children help [him] with many things.

Opinions about families

Some of the participants stated that the responsibility of families increased during the distance education process, some families showed the necessary self-sacrifice on distance education process; some families thought that they could not contribute positively to the process:

Fatma: I take care of all the needs of the house; food, market, cleaning. Which one can I catch up with?

Trainings that teachers received about distance education

The teachers participated to the research stated that they received various trainings related to distance education:

Ayşe: I've got training about web 2 tools for children. I learned the Kahoot program in these trainings.

Opinions about education after epidemic

Many of the participants think that after epidemic, distance education should not continue. However, some participants think that after the epidemic, distance education can be integrated into face-to-face training.

Ayşe: We can use distance education and face-to-face education together. For example, we can have classes on Saturdays with children who do not understand the subject.

Discussion and Suggestions

As a result, many people were not expected to see such a sudden change in the education system. From this point of view, it is necessary to evaluate the "epidemic" as a lithosol paper that reveals the deficient aspects of the Turkish education system. In summary; the lack of infrastructure, the integration of the curriculum with technology, the inability of some teachers and families to manage the process, and access to distance learning in rural areas can be expressed as problems to be considered. The first thing to do in this context is to try not to call the epidemic a crisis, and to turn it into an opportunity. In other words, instead of managing the crisis, it is necessary to try to turn it into an opportunity.

ETİK BEYAN: "Uzaktan Eğitime İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Ailelerin ve İlkokul Öğrencilerinin Görüşleri" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Ondokuz Mayıs Üniversitesi Girişimsel Olmayan Klinik araştırmalar Etik Kurulu'ndan 29/01/2021 tarih ve 2021/08 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde "Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim."